УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
одинокий український католицький тижневик у Канаді.
Виходить у вівторок в Едмонтоні
під ч. 10012 - 109 Стріт.
Річна передплата $2.00.
Телефон 25708.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
UKRAINIAN NEWS

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday
by the
UKRAINIAN NEWS PUBLISHERS LIMITED
10012-109 Street, Edmonton, Alta.
Phone 25708

Vol. X. No. 41. Edmonton, Alberta, Tuesday, October 12, 1937. Едмонтон, Алберта, вівторок, 12. жовтня, 1937. Число 41. Рік X.

Шестий Зїзд БУК-а в Саскатуні маніфестує свою силу

Шестий зїзд БУК-а, що якраз відбувається тепер у Саскатуні, проходить з великим успіхом і при участи поважної кількости делегатів та гостей з провінції. Були побоювання, що з причини неврожаю і загального пригноблення, що повисло над цею колись найбільш урожайною провінцією, саля буде порожна. Ці побоювання виявились неоправданими. Члени БУК-а, що стоять в орґанізації пять років, уміють вже побороти навіть поважні матеріяльні трудности і мимо крізи—таки явились на заклик Проводу і заявили свою солідарність та готовість до дальшої невпинної праці. Так і видно із промов та розмов, що БУК у Саскачевані росте й міцніє.

Злука організацій учителів і тростів.

Одною з важніших справ, що її вирішено на суботнішній програмі, розпочатій Службою Божою в місцевій церкві св. Юрія, була злука Орґанізації Українських Католицьких Учителів з Орґанізацією Українських Католицьких Тростів. Наради обох орґанізацій відбувались у взірцевім порядку і при участи 14-ох учителів та приблизно такої кількости тростів. Промовляли пп. М. Білінський, Бучинськцй, учитель Митрополит (про недомагання в праці учителів і тростів), Б. Корчинський, Впр. о. Т. М. Пелех, Впр. о. І. Бала ЧНІ, і п. О. Прийма.

На закінчення програми першого дня відіграно в салі "Просвіти" історичне представлення, драму "Кочубеїха".

(Продовження на стоорні 4).

Ґовернор Алберти відмовився підписати ухвалені законопроєкти

Албертійська леґіслятура закінчила сесію 5-го жовтня. Лефтенант - ґовернор Дж. С. Бовен дав свою згоду на вісім ухвалених парляментом законопроєктів, однак відмовився підписати і стримав три законопроєкти: про оподаткування банків, контролю преси і поправки до кредитового акту.

Лефтенант - ґовернор повідомив премієра, що в справі вичислених законопроєктів він засягне опінії в домініяльного уряду і ґенерального ґовернора в Оттаві.

Відмова ґовернора підписати ухвалені леґіслятурою законопроєкти є небувалою подією не лиш в історії Алберти, але в історії цілої Канади.

Вслід за ґовернором провінції провінціональний уряд у свою чергу звернувся до Оттави з прошенням не впливати на рішення лефтенант-ґовернора доти, доки цей уряд не представить цілої справи зі свого боку. Премієр Мекензі Кінґ відтелеґрафував, що очікує найскорших інформацій від албертійського уряду. Тому премієр Ейберґарт скличе засідання ради міністрів, де рішиться, чи вислати писемне вияснення, чи післати до Оттави одного міністра, котрий особисто переговорив би цілу ситуацію.

Про цю справу пишемо докладніше на 4-ій стороні.

Бунти й заворушення в червоній армії в Україні

З Великої України наспівають до нас щораз більш сензаційні вісти. Наспіли до західніх околиць Европи вістки про дуже сильне поглиблення протимосковських настроїв в українській советській армії. Московська армія арештувала трьох ґенералів та 77 старшин-Українців, закидуючи їм таємну змову з метою відірвання України від Москви та проголошення її самостійною державою. Закидують їм теж, що хотіли знищити комуністичний устрій України та повернути землю селянам. Крім того арештовано велику кількість нижчих старшин, які мали в рядах армії поширювати "петлюрівські настрої".

Дальша кривава купіль у Советах

В Советах знов застрілили 8 осіб, серед яких находилися президент і заступник президента так званої "Советської Соціялістичної Республики Аджарії". Інші жертви були міністри, директори банку ітп. Їм закидували це, що хотіли свій край відірвати від Росії і зробити його самостійним. Як тільки засудили їх на смерть, відразу виконали кару й не дали їм змоги зробити відклику до вищої влади.

Англійські лейбористи за зброєнням

На річній конвенції анґлійської партії праці, котра в цім часі ще продовжається, на порядку деннім була поставлена справа дальшого зброєння чи роззброєння Англії. Невелика частина була проти, подавляюча більшість голосувала за дозброєнням. Делеґати 2,169,000 членів голосували за дальшим зброєнням, проти були делеґати 262,000 членів. Це анґлійські соціялісти в час миру й могутности своєї батьківщини. А наші соціялісти в 1919 році голосували проти введення загальної військової служби і програли Україну. Соціялісти і тут і там, але одні раби, а другі повні відповідальности державники.

СССР і Японія закріплюють границі

Японські джерела доносять, що советський уряд розбудовує укріплення над пограничними ріками Амур і Сунґарі, та що спроваджує до військових осередків у східній Сибірі великі кількости літаків та амуніції. Рівночасно багато зброї перевозять до Хін через Монголію. Японці кажуть, що в них є докази про тісний союз Хін з СССР, яких вони не можуть подати до публичного відома.

Советське виховання

14-літній хлопець з Баку, Віталій Абраціян, комсомолець, доніс на рідного батька, що той контрреволюціонер.

Так навчили його в школі комуністи.

Батько поїхав на Соловки, звідки мабуть не вернеться — а син до літнища на вакації в нагороду за донос на рідного батька.

Лиш самий сатана може придумати нагороду за нарушення 4-ої заповіді.

Різкий зворот в Еспанськім справі

Відмовна відповідь Італії на англійсько-французьку ноту

В суботу відповіла Італія на ноту Франції й Анґлії у справі конференції відносно війни в Еспанії. Як відомо Анґлія і Франція запропонували Італії конференцію трьох держав, на котрій мали приперти до кута Італію й вимогти на ній відкликання з Еспанії всіх добровольців.

Відповідь Італії є відмовна. Італійський уряд годиться переговорювати у справі добровольців, однак окрему конференцію відкидає. Місцем для обговорення справ уважає лондонський комітет неінтервенції, до котрого належить 27 держав. Італія не візьме участи в ніяких переговорах, де не буде Німеччини.

Новий Транспорт Італійців прибув до Еспанії.

Рівночасно з відмовною відповіддю на ноту Анґлії і Франції, Італія вислала новий континґент добровольців на поміч Ґен. Франкові. Французький уряд дістав донесення від своїх розвідчиків, що 5,000 Італійців висіло з трьох кораблів в Еспанськім Мароку, щоб звідтам переїхати до Еспанії. Транспорт охороняли два воєнні кораблі. Перед тижнем Мусоліні вислав до Еспанії свого 20-літнього сина летуна з 13 літаками.

У звязку з тим відбулося в неділю важне засідання французького кабінету. Говорять, що французька фльота готується заняти остров Ібізу, напроти Валенсії, який тепер є в руках еспанських повстанців. Франція має також відкрити границю для перевозу добровольців і достави зброї червоному урядові. Між Парижом і Лондоном ведуться тепер важні переговори, які вирішуть дальшу тактику проти Італії.

Французька границя ніколи не була замкнена.

Відповідаючи на аґресивну політику Франції проти Італії, орган Мусолінія "Джорнале д' Італія" вичисляє в десяти шпальтах лісту нарушень неінтервенційного договору з боку Франції. Часопис оскаржує, що Франція і Советська Росія постійно слали воєнну поміч еспанським большевикам, а в останніх тижнях подвоїли транспорти. В червні, липні й серпні вислано через Піренеї з Франції 11,234 добровольців, 268 троків, 43 амбулянси, 450 гармат, 51 панцирних автомобілів, 90 літаків і 3,877,000 літрів газоліни.

Дня 18-го вересня до Еспанії прибула з Франції ціла зорґанізована советська бриґада, зложена з **засланців в сибірських концентраційних таборах.**

З еспанських боевищ.

З Андай, на французько-еспанській границі, передають звідомлення штабу ґенарала Франка, що повстанча армія проломила бетонові окопи під Ґіхон. Були це найсильніші фортифікації, що боронили це місто. Воєнні ділання утрудені через мраку і зливні дощі.

На морі коло Альжиру два воєнні кораблі повстанців знищили корабель валенсійського уряду, який віз амуніцію. Пароплав експльодував, відтак затонув.

Минулого тижня судна ґен. Франка затопили на еспанських територіяльних водах три анґлійські кораблі з поживою й амуніцією.

Арештовано дорадника Ейберґарта Дж. Ф. Павела і посла Дж. Анвина

У вівторок, 5-го жовтня, міські детективи в Едмонтоні арештували Дж. Г. Анвина, соціял-кредитового посла з округа Едсон. Слідуючого дня, 6. жовтня, міська поліція арештувала Дж. Ф. Павела, дорадника албертійського уряду в справах суспільного кредиту, якого вислав з Анґлії до Алберти цього літа майор Доґлес, основник теорії суспільного кредиту. Павела арештувала поліція ввечір на залізничій стації, коли він у товаристві міністра Мейнарда задумав виїхати з Едмонтону.

Обох, Анвина і Павела увязнено на приказ міського судді Ґибсона й на внесок сенатора ґенерала Ґрісбаха. Обох арештованих того самого дня звільнено по зложенню кавції. За Анвина зложено кавцію $5,000, а за Павела $20,000.

За претекст до арештовання послужила анонімна летючка під наголовком "Банкирські плазуни". Перший звернув увагу на ту летючку консервативний лідер Доґґан і домагався від леґіслятури досліду цеї справи. Його внесок леґіслятура відкинула. Летючка написана в напасливій формі і вичисляє імена девятьох едмонтонських фінансістів і політичних діячів, які мають бути вислужниками банкирів.

Анонімна летючка має мати знамена таких злочинів: підбурювання до вбивства, знеславлення й очернення та нарушення публичного порядку. За такі злочини грозить найвища кара 36 років вязниці.

Обох, Павела і Анвина, візвав суд на переслухання, котре відбудеться 14-го жовтня.

Союз Народів остерігає Японію

На свому засіданні 6-го жовтня Ліґа Націй винесла резолюцію, в якій грозить Японії міжнародньою акцією, **якщо вона не згодиться на мирне полагодження конфлікту з Китаєм.** Помирити обі **сторони мали** 6 держави, котрі підписали в 1921 р. договір 9-ти держав про цілість границь Китаю.

Від голосування в Лізі здержалися Польща і Сіям. Польща має з Японією тайний договір проти Росії, Сіям є під впливом Японії.

Ліґа Націй визнала Японію зачіпною стороною й осудила її. В пропонованій Ліґою конференції 9-ти держав візьмуть участь також Злучені Держави.

Злучені Держави й Англія грозять Японії

Президент Злучених Держав, Ф. Д. Розвелт, виголосив у Шикаґу 6-го жовтня політичну промову у звязку з війною на Далекім Сході. Президент гостро осудив Японію за напад на Китай і заявив, що на випадок світової війни Америка не буде стояти на боці. При кінці промови він візвав усі миролюбні країни, щоб всіма силами старалися вдержати світовий мир. Одиноким засобом є спільна акція проти держав, які ломлять договори.

Гостру промову Розвелта піддержав дуже гарячо премієр Анґлії Чемберлейн. Він годиться з Розвелтом, що світ заїхав у сліпу вулицю і що мир треба за всяку ціну ратувати. "Велика Британія переводить найбільші зброєння, які коли небудь були переведені в мирнім часі," сказав Чемберлейн, "і готова на все.

Італія шле війська до Північної Африки

У звязку з загостреною ситуацією в еспанській справі Італія почала скріплювати свої сили в Триполісі, африканській кольонії, що межує з Єгиптом. Італійське командування перекинуло корпус свіжого війська в силі 10,000 мужа.

В ноті до египетського уряду Італія запевняє, що нові транспорти стоять у звязку з витвореною міжнародньою ситуацією, однак вони не повинні трівожити Єгипту, до якого Італія відноситься поприятельськи.

Кричать на католиків за те, що вони не большевики

Недавно появився пастирський лист еспанського католицького епископату, в котрім взивається всіх християн до боротьби проти червоного еспанського уряду і до піддержки уряду генерала Франка. Так зв. льоялістичний уряд вимордував величезне число католицьких священиків і вірних та знищив багато старинних монастирів і церков нераз неоціненої вартости. Отже крок еспаньского духовенства є оправданий і на часі. На диво цей лист дуже обурив протестантських пасторів в Америці, котрі на своїх річних зборах у Ню Йорку видали отвертий лист до еспанських католиків, в якому гостро на них нападають за їх протест проти еспанських большевиків.

Замучили жінку Любченка

З Києва повідомляють: Жінку Панаса Любченка, голови народніх комісарів. України, який поповнив недавно самогубство, агенти ҐПУ замучили в тюрмі. Про неї ходили чутки, що вона хотіла виїхати за границю й вивезти якісь документи, що розкрили б цікаві речі в Советах, але агенти ҐПУ її вчас арештували. Рівночасно з цим ідуть численні арештування серед української інтеліґенції. Московська преса зовсім не криється зо своїм сутомосковським шовінізмом, в імя якого вона наклекує владу до розправи з українськими націоналістичними елементами.

Англійські лейбористи не хочуть іти під команду комуністів

На річній конвенції анґлійської робітничої партії знов відкинено пропозицію на обєднання з комуністами в "людовий фронт". Проти спілки з комуністами голосували делеґати від 2,116,000 робітників, за обєднанням 331,000 голосів.

В Палестині вибухли грізні заворушення

По вбивстві британського комісаря в Назареті британська поліція перевела масові арештування між Арабами шукаючи за вбивником. Арештування викликали в цілій Палестині нову хвилю грізних заворушень, котрі проявилися також в орґанізації масових страйків. Британський уряд рішив за всяку ціну здусити неспокої й перевів на широку скалю арештування арабських політичних провідників. Арештовано між іншими найвизначніших членів найвищого арабського комітету, як д-ра Гусейна, посадника міста Єрусалиму і Фуада Сабу, секретаря комітету. Вийшов також розпорядок, котрий забороняє дальше існування арабського комітету. Британці спровадили до Єрусалиму більші військові відділи, котрі патролюють по цілім місті.

В цікавий спосіб викрутився від арештування голова розвязаного арабського комітету, великий муфті. Він скрився в мечеті Омара в Єрусаливі, куди британська влада не важилася ввійти.

Лібераль вибраний послом в Едмонтоні

Дня 7-го жовтня відбулися в Едмонтоні доповняючі вибори до провінції й за посла обрано Е. Л. Ґрея, провінціонального лідера ліберальної партії. Ґрей кандидував з рамени Народньої Ліґи, в якій були заступлені ліберали, консервати і Злучені Фармері Алберти. Важно голосувало 31,-093 виборців.

Ґрей дістав 17,786 голосів, Дж. Кларк, кандидат Народнього Фронту, 9,997, панна М. Кренґ (незалежна проґресивна), 1,275, Лейкмен (комуніст) 1,778, Р. Шепард (народній кандидат) 257.

Ліґа Суспільного Кредиту (урядова партія) не ставила свого кандидата. Прихильники тої партії голосували на Кларка (мейора Едмонтону).

На тлі теперішних політичних подій в Алберті доповняючі вибори в Едмонтоні набрали спеціяльного характеру.

Думаючий чоловік підозріває, що його знання дуже мале; ґеній знає про це; глупий доказує, що все знає.

Велика пожежа у Зборівщині

В громаді Озерянка, повіт Зборів, 9-літній Гнат Андрущишин підпалив терміття конопель коло стодоли. Вогонь перекинувся на сусідні будинки і знищив до тла 8 хат, 17 будинків господарських, 260 кіп збіжжя і 38 фір паші. Школи є більші, як 16,000 зл.

Скасували перепис населення

Совітський уряд запорядив новий перепис населення на 1939 рік. Вислідів цьогорічного перепису не оголошено. За це появилось повідомлення, що перепис був ні до чого і що треба ще раз рахувати населення.

Важне для членів Братств

Дотепер члени Запомогового Братства св. Николая в Вінніпеґу і члени БУК-а в Манітобі (включно з Вінніпеґом) і в Монтреалі, діставали знижку на передплаті "Українських Вістей", якщо вплачували свої пренумерати до своїх Зарядів.

Повідомляємо всіх наших Читачів, які є членами згаданих Братств, що та знижка не відноситься до теперішньої Пресової Кампанії "Українських Вістей", бо Адміністрація дає в цім році ДАРОМ Календар Українських Вістей на 1938-ий рік. Отже, хто хоче дістати безплатно календар, або хто хоче брати участь у Контесті — мусить прислати повну річну передплату в сумі $2.00, а також 5 центів на пересилку календаря.

Секретарів Запомогових Братств і БУК-а просимо вияснити це повідомлення на найближчих зборах своїх Відділів.

АДМІНІСТРАЦІЯ "УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ".

Відновіть цілорічну передплату і дістанете вартісну премію - Календар "Українських Вістей" на 1938 р.

Відновіть цілорічну передплату і дістанете вартісну премію - Календар "Українських Вістей" на 1938 р.

НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ

Контракти, Повновласти, Метрики, Горожанські папери, Спадщини. Продає поле в Краю, колектує гроші, Шифкарти, Пашпорти, Перміти. D. GERYCH, Notary Public, 416 Main St., 407 McIntyre, Winnipeg.

E. L. GRAY

ПРОВІДНИК ЛІБЕРАЛЬНОЇ ПАРТІЇ

КОТРОГО ПОПИРАЮТЬ

УСІ ПАРТІЇ, ЩО СТОЯТЬ ЗА СОЛІДНИМ УРЯДОМ

Ґрей це муж години . . . а ваш голос відданий на нього є голосом за справедливе трактування всіх— без огляду на національність і віроісповідання.

Голосуйте числами: 1 -- 2 -- 3 -- 4 -- 5

В ПОРЯДКУ ВАШОГО ВИБОРУ

ЗНАЧОК X УНЕВАЖНИТЬ ВАШ БАЛОТ!

ГОЛОСУЙТЕ: GRAY . . . 1

Edmonton Prov. Liberal Association.

35 - ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ В БОРЩЕВІ, АЛБЕРТІ

В неділю, 17-го жовтня, відбудеться празник заснования парохії в Борщеві, Алберті, зі слідуючою програмою: Рано богослуження, по відправі спільний обід, по обіді парохіяльний мітинґ, відтак концерт. Просимо всіх членів і нечленів Українців католиків прибути на цю річницю.

Комітет.

Народній Фронт проти фронту фінансістів!

ГОЛОСУЙТЕ НА Й. А.

CLARKE

при доповняючих виборах в Едмонтоні

В ЧЕТВЕР, 7 ЖОВТНЯ 1937 року.

Кларк обіцює піддержувати:

1—**ЕДМОНТОН** напочатку, наприкінці і ввесь час.
2—**ЕЙБЕРҐАРТА** в боротьбі проти фінансових рекітірів. Зменшення довгів і процентів.
3—**СОРОКГОДИННИЙ І 5-ДЕННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ.**
4—**МІНІМАЛЬНУ ПЛАТНЮ** — 40 центів на годину.
5—**ЮНІЙНІ ПЛАТНІ** і юнійні організації.
6—**СТАРЕЧІ ПЕНСІЇ**—$30 місячно для всіх поверх 60 років, котрих прихід не переходить 900 долярів річно.
7—**ЗМІНА ПЛЯНУ ФОРТІНА.** Здобути для Едмонтону таке саме низьке опроцентування, яке одержав Виндзор, Онт., через товариство бондових удільовців Фортіна.
8—**40-МІЛЬСОВЕ ОПОДАТКУВАННЯ** може бути легко здійснене в Едмонтоні зі зміною пляну Фортіна на підставі умови міста Виндзору.
9—**МОДЕРНІЗАЦІЯ ДОМІВ І ПЛЯНУ БУДОВИ ДОМІВ** — за 5% на довгорічні сплати.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

Збірка в домі панства Садловських в Садлов, Ман., з нагоди Епископської візитації, принесла суму $6.24

Всім жертводавцям щира від нас подяка.

Адм. "Українських Вістей".

АРЕШТУВАЛИ ПОДОЛЬСЬКОГО

В Калґарах арештовано на варант міської поліції в Ріджайні і під ескортою відставлено до Ріджайни "священика греко-православної церкви в Ріджайні" Мирослава Подольського. Подольському закинено ошуканство на суму $565.-29, якого він мав допуститися на шкоду міста, побираючи не слушно реліф.

ДОМАГАЮТЬСЯ УСУНЕННЯ ЕЙБЕРҐАРТА

В Едмонтоні відбулося 29-го вересня віче, скликане Народньою Лігою Алберти "проти ейберґартизму і безпощадної диктатури". Як подає місцева преса, 7,100 учасників голосували за резолюцією, яка домагається уступлення премієра Ейберґарта і його уряду та обєднання всіх опозиційних партій в цілі "звільнення населення від тиранії" суспільно-кредитового уряду. Одна з резолюцій жадає від Кенедіен Бродкестінґ Корпорейшен, щоби премієрові заборонено в недільних радіових промовах говорити про політику.

Комісія допомоги воєнним ветеранам дала 7,725 б. воякам сталу або тимчасову працю. Ветерани вислали спеціяльну подяку голові комісії Й. Дж. Детреєві.

ГУМОР

Війт до стражника: Цей волоцюга дуже подібний до злодія, за якого визначили нагороду 50 злотих, — лише той не мав лівого вуха.

Стражник: Не журіться, пане війте, я йому зараз його відріжу.

* *

Жінка: Слухай, мій дорогий! Сьогодні я отримала від мами листа. Обіцює, що приїде до нас.

Чоловік: Це не обіцянка, але погроза.

* *

— Іване, підеш на двірець. Має приїхати моя теща. За труд дістанеш доляра.

— А коли не приїде?

— То дістанеш два.

* *

Кращі часи.

В добірному товаристві говорять про загальний упадок моральности. На те заявляє одна стара панна:

— Говоріть собі, що хочете, одначе мужчини нині моральніші, як давніше.

— Чому?

— Сорок літ тому не могла я перейти сама спокійно вулицею, а сьогодні ніхто навіть на мене не дивиться.

* *

Живий клунок.

До трамваю сідає якась жінка з величезним клунком. Кондуктор каже:

За той клунок мусите купити білет.

— Конче?

— Конче! Такі приписи.

— Добре, як мус то мус! — каже жінка й розвиваючи клунок, каже:

— Вилази синку і сядь собі. И так мушу купити білет.

Заслужена кара.

Два хлопці товчуть на вулиці зі всіх сил третього. Якийсь добродій роззброює їх і питає:

— Чому ви його так побили?

— Бо він написав погану задачу.

— Це вас нічого не обходить. Адже ж це справа вчителя.

— Так, але ми від нього відписали наші задачі.

ПОТРЕБА ДЯКА

Греко-католицька церква св. о. Николая прийме зараз дірігента і дяка з добрим голосом, найрадше тенором, який знав би заразом і гру на органах. Конечна вимога, щоб був також практикуючим католиком. Зголошення посилати на адресу:

REV. B. KAMENETZKY
612 Flora Ave., Winnipeg, Man.

ПОШУКУЄ ЗАНЯТТЯ

Дяк, дірігент, уміє вести церковний і світський хор, учить скоро й практично на мандоліну і скрипку, може учити також рідну школу і театральні вистави. Ласкаві зголошення слати до Адміністрації Українських Вістей.

КУПУЄМО ДРОВА!

Отсим подається до ласкавої відомости Українцям провінції Манітоби в околицях Вінніпеґу, що наша **КООПЕРАТИВА ПАЛИВА** купує за готівку **темрак, дуб, березу, джек пайн, і осику.**

Просимо зголошуватись на пониж-чу адресу і просимо подавати свою ціну.

Вінніпеґських Українців просимо, щоб замовляли в нас **дрова і вугіль.**

United Co-operative, Ltd.
COAL — COKE — WOOD
Gordon and Stadcona Sts.
EAST KILDONAN, WINNIPEG
Telephone 51442

АКРИ І ФАРМИ

● 160 акрів, 2 милі на схід поза межами міста. 110 акрів випробленої доброї землі по $35.00 за акер. Ціна: $2,000 готівкою, решта на сплати.

● Кілька добрих фарм близько Едмонтону.

● 4¼ акрів у межах міста. $500 готівкою.

● 18 акрів дуже доброї землі, хата з 7 кімнатами, інші будинки, є дерева й інчі рослини, півтора милі поза межами міста на північний схід. Цементована дорога. За $2,500 готівкою. По інформації пишіть:

Magee & MacRae
10122 - 100 A St., Edmonton.

НОВИМ СПОСОБОМ ЛІКУВАННЯ Й ВАС ВИЛІЧИМО
(Спеціялістика задавнених недуг)

Лічимо: Ревматизм, параліж, нервовість, біль крижей, гемороїдя, подвигання, недуги нирок, жолудка, мочевого міхура, скірні недуги й ріжні слабости. На листовні запити залучіть 3с марку. Урядові години: від 9 год. рано до 9 год. ввечір. Адреса:

A. YAREMOVICH, Naturopatic Physician
354 Selkirk Ave., Winnipeg, Man. (Cor. Selkirk & Aikins)

Українську Масть Чудо

продає тепер

ІТОН КОМПАНІЯ

Виличує ріжні болі, як ревматизм, біль крижей, ломання костей, рук, ніг і ін. частин тіла. За одним натертям біль уступає. — Ціна $1.10 з пересилкою.

THE T. EATON CO. LTD.
WINNIPEG, MAN або

DUFFERIN AVE. DRUG STORE
Mail Order Dept., 239 Dufferin Ave.
WINNIPEG, MAN.

ПОТРЕБА

дірігента, що міг би провадити хор і вчити грати на інструментах. Мусить бути способний до організування молоді, лагідної вдачі й готовий кооперувати зі священиком та громадою. Мусить мати рекомендації і свідоцтво від характеру від свойого пароха.

По ближчі інформації пропшу негайно писати до:

Rev. A. Fyk
1644 Ottawa St., Regina

"Я ВИЛІЧИВ СВІЙ РЕВМАТИЗМ"

"Я терпів на ревматизм довгі літа", — пише п. Л. Гуменюк, Милвокі, Вис. — "Я вживав ріжні роди медицин, але вони не помогли мені. Нуґа-Тон поміг мені в першому тижні. Я вилічив свій ревматизм. Тепер я здоровий і вільний від тих страшних болів. Я є сильний і енерґійний. Нуґа-Тон є найбільш чудовою медициною, яку я коли-небудь брав."

Нуґа-Тон очищує тіло від отруй, які викликують недугу й долегливости. Він робить вас сильними та дає вам нову енерґію й потугу. Нуґа-Тон продають аптикарі. Якщо аптикар не має його, скажіть йому, щоб замовив трохи від свого гуртового складу. Запевніться, що дістаєте Нуґа-Тон. Всяка інша медицина може бути безвартісна.

На запір **Уґа-Сол.** Ідельний середник на розвільнення. 50с.

ОГОЛОШЕННЯ

Шукаємо двох агентів на сталу роботу, щоб якнайскорше зачати. Мусять мати авто або інший середник транспортації. (Українці мають першенство). Зголошуватись до:

FULLER BRUSH CO.,
351 Birks Bldg., Edmonton, Alta.

DR. P. LOZA
Physio-Therapy

Лічення недуг скірних і внутрішніх, як: ревматизм, безкровність, подвигання, параліж і жіночі та мужеські недомагання.

633 Stella Ave. [near McGregor St.]
WINNIPEG, MAN.

Спеціялісти в виготовлюванні рецепт за низький кошт.

La Remondine

Люди, які терплять на гемороїди (пайлс), переконуються, що заживши "Ла Ремондін", їх біль не лиш відразу уступить, але також зникнуть гемороїди по кількох днях.

Ще ніякий інший лік не приніс таких результатів як цей.

"Ла Ремондін" спроваджений в Франції. Його винайшов французький хемік, який досліджував його на собі самому й на багато інших людях з чудовими вислідами. Вкінці його пустили на ринок, щоб розголосити між тими, що терплять на цю недугу.

$1.25 за пуделко. 4 пуделка $4.00
Почту оплачуємо самі.

Western Pharmacy
10310 - 101 St. Edmonton, Alta.
Під проводом аптикаря В. Середи, B.Sc.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

4. жовтня, 1937.

Пшениця —	
Но. 1 Нортерн	119
Но. 2 Нортерн	115
Но. 3 Нортерн	100
Но. 4 Нортерн	91
Но. 5 Нортерн	88
Но. 6 Нортерн	80
Фід	62
Овес —	
Но. 2 С. В.	39
Но. 3 С. В.	36
Ячмінь —	
Но. 3 С. В.	48
Но. 4 С. В.	46
Но. 5 С. В.	45
Жито —	
Но. 2 С. В.	73
Но. 3 С. В.	70

ЦІНИ ХУДОБИ

Бички —	
Добрі до вибраних	550—600
Звичайні до середніх	300—450
Ялівки —	
Добрі до вибраних	450—500
Звичайні до середніх	250—400
Корови	
Добрі до вибраних	300—350
Звичайні до середніх 250 і вдолину	
Буґаї	150—250
Годівник —	
Добрі до вибраних	350—450
Інші вдолину від	300
Телята —	
Добрі до вибраних	550—600
Середні вдолину від	500
Свині —	
Бекони	9.00
Сметана — доставлена молочарням	
Спеціяльна	26
Но. 1	24
Но. 2	21
Без ґрейду	11
Яйця — Гуртівники платять за посилки з фармів:	
Великі А	23
Середні А	21
Ґрейд В	15
Ґрейд С	13

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ВІННІПЕҐУ

4. жовтня, 1937.

Пшениця —	
Но. 1 Гард	143
Но. 1 Нортерн	143
Но. 2 Нортерн	139
Но. 3 Нортерн	123
Но. 4 Нортерн	116
Но. 5 Нортерн	113
Но. 6 Нортерн	105
Фід	87
Трек	140
Ячмінь —	
Но. 3 С. В.	66
Но. 4 С. В.	64
Овес —	
Но. 2 С. В.	54
Но. 3 С. В.	51
Жито —	
Но. 2 С. В.	92
Но. 3 С. В.	90

Пожалів вовк кобилу — зоставив хвіст і гриву.

АДВОКАТИ

J. E. BASARAB, LL.B.
АДВОКАТ І НОТАР
полагоджує справи канадійські і старокраєві.
41 Gariepy Block
Tel. 21642 Edmonton, Alta.

Адвокат і Нотар
ЮРІЙ ШКВАРОК
веде свою канцелярію в
Mundare, Alta.
Полагоджує всі справи канадійські і старокраєві.

ПЕТРО ҐРЕЩУК B.A., LL.B.
Адвокат і Нотар
Веде канцелярію спільно з
Tighe & Wilson
перепроваджує справи цивільні й кримінальні у всіх судах
716 McLeod Bldg. Edmonton
Telephone 28196

Harvie, & Yanda
Адвокати й Нотарі
202 Bank of Toronto, Edmonton
Можете писати до нас по укр.

P. A. MISKEW
M.A., LL.B.
Адвокат і Нотар
Веде канцелярію у спілці з
SHORT & CROSS
2nd Floor Bank of Nova Scotia Bldg
Edmonton, Alberta.
Телефон 21151.

ПОХОРОННЕ БЮРО
Обслуга в день і в ночі.
Ціни умірковані.
L. THERIAULT
1270 Laprairie St., Montreal Que.
Tel. Wil. 15560

СМАЧНІ Й ДОБІРНІ СТРАВИ В КОЖНІЙ ПОРІ ДНЯ І НОЧІ В
Georgia Cafe
на розі 97 Street & Jasp Ave., Edmonton.
СКОРА Й ЧЕСНА ОБСЛУГА! УМІРКОВАНІ ЦІНИ!
Спробуйте, а будете нашим сталим гостем.
ГРИГОРІЙ ЗАВАДЮК, управитель.

ДЛЯ ВАШИХ УСЛУГ
Знатоки в перевожуванню річей. Криті й тягарові вози.
Alberta Motor Express and Transfer
10332—104th St. Edmonton, Alta.
Тел. 26522. Тел. уночі 72569

McDERMID'S
PORTRAITS OF DISTINCTION
PHONE 25444

ПАМЯТАЙТЕ що НЕМА НЕВДОВОЛЕНИХ ВЛАСНИКІВ!
Купуйте вживані авта в нас. За кожне авто що поверх $300.00, ми ґарантуємо 50—50.
KENNS SERVICE GARAGE LIMITED
Продавці авт Chrysler і Plymouth та троків Fargo
102nd St. і 109th St., Edmonton

PEACE RIVER HOTEL
10158-97 St., Edmonton, Alta.
Вигідні кімнати, умірковані ціни. Даємо ріжні інформації.
ВАСИЛЬ НИЧИК, власт.

EMPIRE HOTEL, 10246-96 Street
Кімнати, зимна і гаряча вода. Вигоди
К. Гудима, власник.

ЛІКАРІ, ДЕНТИСТИ

ДР. ІВАН ОРОБКО
Лікар і Оператор
207 Moser Ryder Building
Edmonton, Alberta.

ДР. В. С. НЄВЧАС
M.D., L.M.C.C.
український лікар, акушер і оператор
Пересвітлення лучами.
DR. W. S. NIEWCHAS
441 Tegler Bldg., Edmonton.
Office Phone 23132 Res. Ph. 71070

Др. ЙОСИФ БУЛАНЖИ
лікар і оператор
ліценціят на домінію Канаду Медичною Радою Канади.
Boulanger Bldg. Edmonton
Телефон 22009.

Office Tel. 24543 Res. Tel. 73158
ДР. І. ВЕРХОМИН
Лікар і Хірург.
Пересвітлення промінням Рентгена (*X-Ray*) і Діятермія.
DR. J. VERCHOMIN
423 Tegler Bldg., Edmonton, Alta.

ДОКТОР Й. МЕҐАС
Оператор, Лікар, Акушер
10164A — 101 ST., EDMONTON
Suite 201 Kitchen Blk. Phone 24645

Office Tel. 27442. Res. Tel. 33795
DR. JOHN LESIK
Дентист.
403—4 Moser Ryder Building
101st Street Edmonton, Alta.

ДР. ЮРІЙ ДРАҐАН
D.M., C.M., L.M.C.C.
Лікар, Акушер і Оператор.
Член Домініяльної Ради Лікарів з практикою по шпиталях у Рочестер, Филаделфії, Бостоні, Ню Йорку та Балтімор.
611 Canada Bldg., Saskatoon, Sask. (коло сіенарської стації).

ОФІЦІЯЛЬНИ ЛІКАР
1-го і 3-го Відділів Братства Запомогового св. Николая
DR. N. BOWDEN
лікар і оператор.
Урядові години:
2 до 5 попол. і 7 до 8 веч.
788 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.
Phone 51377 Res. Pohne 52824

Тел. офісу 22411. Тел. дому 82350
DR. B. N. SHLAIN
дентист
Екс-Рей (фотографія) і ґаз для заморювання зубів
428 TEGLER BUILDING
EDMONTON, ALTA.

ЯК ХОЧЕТЕ ІСТИ, ТО ЗАЙДІТЬ ДО
Plaza Cafe
9755 Jasper Ave.
Phone 21989
А ПЕРЕКОНАЄТЕСЯ, ЩО НАШІ СТРАВИ НАЙЛІПШІ!
Зайдіть, попробуйте, а певно будете вдоволені. — Спеціяльні старокраєві страви кожної суботи й неділі. — Обслуга скора і чесна.
В. ШПІЛЬ, властитель.

ALBERTA TANNERY
6125-129 Ave., Noth Edmonton, Alta.
Приміщена на Стокярд дорозі при Форт Трейл.
Гарбарі ременю на упряж і лейси, сировець і ровбів. Найнижчі ціни. Український Управитель.
Пишіть по цінник.

Погода духа, наскільки не є перебільшена, походить усе з добра; натомість смуток походить усе з лиха.

Не старайся говорити з жабою з багна про океан.

КАНАДІЙСЬКІ НОВИНКИ — ЕДМОНТОН

Кожний хто цікавиться будовою радія або досліджує радієві хвилі, хай пише зараз по наш безплатний КАТАЛЬОҐ, в котрім є повний опис всіх частин радія. Оскільки Ви потребуєте якоїсь спеціяльної частини до Вашого радія, в нашім катальозі знайдете ціну і всі детайлі. Чи Ви потребуєте спеціяльного тюбу? Коли так, пишіть до нас. Українські аґенти, за радієвими частинами по спеціяльних цінах пишіть до нас.

BEACON RADIO SERVICE
516 MAIN STREET Phone 94380 WINNIPEG, MAN.

НЕ ПЛАТІТЬ БІЛЬШЕ, ЯК ВАРТІСТЬ!

Ви можете обминути всіх **посередників** лишень тоді, коли Ви замовите в фабриці, яка є в контакті з Соціял Кредит Кооперативою, котра платить дивіденди, так як декотрі вже дістали за вишурки, олину і ґазоліну. — Вікна, двері, яких Вам потрібно на зиму, замовляйте з докладною мірою або по інформації пишіть по українськи до кооперативної фабрики, якою є:

WESTERN CABINET MANUFACTURING CO.
11014 - 101 STREET Telephone 25704 EDMONTON, ALTA.
Т. ГИСЬ, Управитель.

Памятайте, що хто скорше пришле відповідь на Пресовий Контест, має ліпшу нагоду дістати одну із вартісних нагород. Спішіться!

Факти про Банковість в Канаді

Відбитка пятої з черги радієвої промови, яку виголосив Вернон Новлс в імені Чартерованих Банків Канади і яку передали всі радіостації Алберти на цілу провінцію в вівторок вечером, 5-го жовтня, від год. 8.30 до 8.45.

Виказує, що банки від 1929 збільшили кредит на $227,000,000 . . . Дійсне багатство Алберти є більше як довги Албертійців . . . Говорить про гроші, що є гроші, звідки походять і як працюють в обороті . . . Валюту і кредит Канади контролює Доміняльний Уряд через Банк Канади.

Ви чули, що звичайна банкова торговля є одною річчю, а кредит другою. Існує переконання, що звичайна торговля в банковости може йти без жадних перешкод тоді, коли банки будуть змушені дати необграничений надзвичайний кредит без огляду на активи чи вартости.

Це є неможливе, а рівночасно воно мало б лиш один кінець — руїну банків, а тим самим руїну країни.

Ви чуєте, що коли банки мають заплатити якийсь рахунок, вони просто виставляють свої власні чеки і це їх не коштує цента. Це неправда. Така трансакція не може бути зроблена в жаден спосіб. Так як ви самі , банк може платити свої довги грішми, котрі треба заробити—в кінцевій аналізі дійсною готівкою. Про готівку я скажу вам більше в дальшім тягу цеї радіопромови.

Тепер я відповім на ще два абсолютно фальшиві переконання, котрі є дуже розповсюднені по Алберті. Перше, що від 1929 року Канадійські Чартеровані Банки зменшили кредит на суму $766,000,000. Друге, що на заплачення своїх довгів Алберта має 20 центів грошей на одного доляра довгу.

Вертаючи до тих $766,000,000 говорять навіть, що Чартеровані Банки вмисне і свідомо зменшили **гроші в циркуляції** в тім намірі, щоб самим на тім добре заробити. Коли б хто сказав вам, що купці відмовилися продавати хліб, то це було б майже таксамо правдоподібне оповідання, як то перше, що банки відмовилися зичити відповідним людям. Банки тягнуть свої головні доходи з зичення і сказати, що вони добровільно зменшили кредит на сотки міліонів, є те саме, що сказати, що хтось добровільно дає собі обтяти ніс на те, щоб подобатися.

Наші критики поповнили один блуд, що є зрештою цілком зрозуміле. Вони гляділи на одну колюмну цифр зі звіту поданого Банком Канади, а не гляділи на другу колюмну, де вони знайшли б були відповідь. То правда, що повна сума торговельних позичок змаліла, але правда й те, що інвестиції в банках виказують великий зріст.

Як можна це вияснити? Просто в той спосіб, що рівночасно з багато меншим торговельним рухом наші костумери потребували менше грошей. Наприклад, коли один бушель пшениці коштує скажім $1.50, то на купно 100,000 бушлів пшениці треба $150,000. Але коли бушель пшениці коштує лиш 50 центів, то на купно тої самої кількости пшениці треба лиш $50,000. З огляду на ріжницю в ціні та сама трансакція забере $100,000 менше.

Причиною цього є непевність, котра прийшла разом з депресією й недовіря людей до торговлі, котре спричинило застій. Люди жиють з дня на день. Вони не потребують позичок у тій висоті, що була потрібна в нормальних часах. Однак банки, не можуть тримати своїх капіталів в безчинности і без приношення доходу; тому вони були змушені інвестувати багато більше грошей у бондах.

Доходи банку з бондів є багато нижчі від тих, які можна дістати з позичок. Чи ви, коли б ви були банкиром, не воліли б радше вложити гроші в позички, як у бонди?

Що кажуть факти?

Повна сума несплачених позичок і грошей вложених на моргедж Чартерованими Банками була при кінці липня ц. р. на $227,000,000 більша, як у липні 1929 року, котрий був роком добробуту. Гроші інвестовані в державні й інші бонди є позичкою для держави або корпорації так само, як завдаток для фармера, купця чи промисловця є позичкою для нього.

Від 1929 року Канадійські Чартеровані Банки збільшили вдійсності кредит на $227,000,000. Це цілком розторощує нерозумне нарікання, що ми зменшили кредит на суму $766,000,000.

Тепер обговоримо друге фальшиве переконання.

Загально думають, що Албертійці мають $80,000,000 у банку і рівночасно є винні $400,000,000. Це звучить дуже правдоподібно, але рівночасно уявляє собою повне помішання понять. Навіть приймаючи, що ці цифри є правдиві, тих $80,000,000 не є всім, що Албертійці посідають.

До тих цифер ви мусите додати їх приватні маєтки і потенціональне багатство природніх ресурсів, котрі стоять за вашими довжниками. Розважте, нариклад, правдиву вартість і потенціонально - продуктивну вартість албертійських копалень вугля, нафтових піль, товстого піску, фарм і лісів.

Коли ви додасьте до $80,000,000 ваших депозитів правдиву вартість всього багатства, котре стоїть поза тими $400,000,000, ви знайдете дуже переконуючу надвишку на свою користь.

Кажуть, що тому, що в Алберті депозити виносять $80,000,000, а довги $400,000,000, то на заплачення одного доляра довгу є лиш 20 центів. А ми питаємо: "Хто є власником 20-ох центів і хто є власником того доляра?" Коли ви маєте $200 в банку і коли я винен комусь $1,000, то ви маєте 20 центів на кожний доляр, який я винен. Чи я можу взяти якусь частину з тих двіста, щоб сплатити якусь частину моеї тисячі? Але критик каже: "За велика є нерівність між довгами й депозитами і та діра мусить бути залатана."

Добре, залатаймо її. Тепер скажім, що я все ще винен $1,000, але ви маєте $1,000 в банку. **Нерівність** усунено. Ви тепер маєте доляр на кожний доляр, який я **винен**, але яке право я маю взяти ваших тисячу долярів, щоб сплатити комусь тисячу, яку я винен?

Як Албертійці мають $80,000,000 у банках у роді депозитів, то це є гроші, котрі належать до поодиноких осіб. Довжники, фізичні особи, провінція, муніципал чи хто б то не був, не можуть рахувати на те, щоб **ваші** гроші вжити на сплату **своїх** довгів. Коли **ви** маєте гроші в банку, то при першій нагоді, коли хтось скаже вам, що в Алберті є лиш двацять центів банкових депозитів на одного доляра довгу, то ви запитайте його, чиї довги він думає сплачувати **вашими** грішми.

Ми обіцяли розповісти вам деякі річи про гроші й вияснити деякі дивачні поняття, котрі кружать про них.

Ми попробуємо сказати вам у простий спосіб про те, що є гроші, звідки вони взялися і як працюють в обороті. Існує дуже розповсюднене поняття, що нема в нас достаточної кількости банкнотів або "тикетів", і що нам усім було б багато ліпше, коли б їх було більше.

Коли я кажу, що я хотів би більше тих билів, то вдійсності я домагаюся більшого уділу в тих билах, котрі тепер існують, може більшого уділу в тих билах, котрі **ви** маєте, бо можна мати в данім часі лиш стільки банкових билів, скільки їх потрібно в обороті. Коли **ви** видаєте більше билів, як потрібно в обороті, ви маєте інфляцію.

Підчас нашої першої радіопромови я одержав лист від албертійської жінки, котра жила в Німеччині підчас інфляції. Я хочу прочитати вам, що вона пише: Чому не сказати населенню Алберти про життєві умовини в Німеччині підчас інфляції — це балакання про друк грошей на заспокоєння потреб народу ділає мені на нерви. Я жила в неспокійних часах 1923 р. і я можу подати деякі блискучі примiри з часу нової банковости. Одного разу я купила плащ за 32 біліони марок — тоді валюта хиталася. Я чула як фармері говорили в передсінку банку продавши свої продукти за тисячу марок о першій годині, а одну годину пізніше вони довідалися, що за ті самі продукти треба заплатити два або й три рази таку суму."

В Німеччині підчас інфляції треба було мати цілу купу банкнотів, щоб купити боханець хліба. Та Німкиня говорячи про грошеву інфляцію, каже дальше: "Вона не приносить нічого іншого, лиш хаос, з найбільшими стратами для тих, котрі є в стані стратити."

Так говорить голос досвіду. Ніколи люди не нарікали більше, як у часі тої дикої інфляції. Вона нищить їх маєток. Коли ви є на склоні літ або нездатні до праці, але протягом років, підчас котрих ви працювали, ви відложили дещо на чорну годину, то ви всю ощадність стратите. Може ви купили якісь бонди і дохід з них є всім, що ви маєте на дальше прожиття, яких $25 чи $50 у місяць. Тоді одного дня, як колись у Німеччині, видають "тикети" в великих кількостях без опертя у вартості і без огляду на запотребування торговлі. За ваші гроші $25 чи $50 місячно з причини величезного зросту цін через інфляцію ви купите лиш малу частинку того, що ви могли купити давніше. Коли ви є чоловік з малим сталим доходом, ви не можете купити стільки потрібних річей, щоб можна прожити.

Це відноситься особливо до родини, котрої голова помер і лишив тільки приходи з асекураційної поліси. Вони мають таки якусь матеріяльну підставу — а тоді приходить інфляція. Їх гроші тратять вартість майже цілком. Це діється і це є одиноким наслідком, котрий **може** трапитися, коли гроші будуть друкуватися довільно без звязку з продукцією.

Коли ви чуєте байку про людей, котрі не мають можливости їхати залізницею, бо нема подостатком надрукованих "тикетів", пригадайте собі, що фінансова система в докладнісінько той самий спосіб як залізниця, існує через продаж послуг; кожний зрозуміє, що не буде найменшого вагання з достарченням потрібних тикетів тоді, коли щось в заміну буде достарчене і то тої самої вартости. До речі в липні цього року було на $18,000,000 більше "тикетів" у руках населення — всілякого роду банкнотів — як було в липні 1929 року, котрий був роком добробуту. І від липня кількість "тикетів" в руках населення зросла.

Байка, що банки — для своїх егоїстичних цілей — заморожують кредит народу, є цілком мильним поняттям про цілання банків. Банк дає кредит якійсь особі — або, як ви хочете, заморожує його кредит для **нього** — а **не** для себе. Це значить, що банк дає йому позичку спираючись на маєтку, котрий є його власністю і котрий він думає продати пізніше і в той спосіб віддати позичку.

Ніхто не зичить з банку, заки не обрахує, що заробить стільки грошей, щоб понести кошти позички і віддати довг. Очевидно банк бере процент або рент за позичення грошей, але кредит довжника був заморожений для **його особистого** вжитку й користи за оплаченням не великої оплати за послуги банку.

Гроші лиш злегшують посередню виміну. Коли ви маєте свині а ваш сусід має мід, може бути, що ви не схочете меду в заміну за свої свині. Може ви потребуєте вугля або одіння і ви не є в стані купити їх у склепі за мід. Так ваш сусід дає вам гроші за ваші свині — "тикети" — і за ті тикети ви купуєте вугля, одіння або інші річи, яких потребуєте в данім випадку.

А тепер, що є гроші?

Ви і я привикли глядіти на ніклі, дайми, кводри й долярові били як на гроші — й вони є призначені не всі практичні потреби. Вдійсності вони є лиш символами — самі собою вони не є багатством. Вони є просто титулом на товари. - Мають вартість таку, які товари і послуги ви і я одержуємо за них при обміні. І тому дуже важно є, щоб якимсь необережним кроком не захитати їх довіря в опінії населення. Тому також не сміє бути жадної маніпуляції в вибиванні монети, якщо її вартість не має пропасти.

Будучи більшим знавцем цих річей можна без пересади сказати, що існує багато більше грошей як дрібної монети і билів, які ми бачимо. Ваш депозит у банку — для всіх практичних цілей — є грішми, добрими і здатними до вжитку грішми. Ви маєте запевнення банку, що на кожночасне жадання він виплатить вам гроші; і банки стараються держати свій фінансовий дім у такім порядку, котрий дає їм можність зробити це, то є — **виплатити** вам гроші тоді, коли ви зажадаєте.

Банк опікується вашим, вашого сусіда й моїм депозитом і лиш з цеї причини він є в стані давати позички — користи з цього йдуть на продукцію нових багатств. Позичаючий має користь з позички бо він може видати більше, як перед тим. Це побуджує торговлю і даючи таку спонуку, збільшує роботи й розділює покупну силу все ширше й ширше між населення.

Звідки гроші походять?

Ви часто чули, що Чартеровані Банки самі **творять** їх і що вони одиноко мають **право** до того — все це мильне поняття. Останнього тижня я сказав вам, що Чартеровані Банки Канади мають обмежене право видавати гроші — сьогодні лиш до девятьдесять процент їх закладового капіталу і я ще додам, що вони платять солено за цей дозвіл. Вони платять доміняльному урядові однопроцентовий податок за циркуляцію їх банкнотів і мають заплатити всі кошта друку, висилки й асекурації при висилці банкнотів усюди, де їх потрібно. Нехай мені буде вільно сказати, що все це додане разом чинить цей привілей всім іншим, лиш не копальнею золота.

Доміняльний уряд первісно сам видавав банкноти. Коли Банк Канади був отворений, доміняльний уряд дав право видавати банкноти цій інституції. Він дав Банкові Канади **всі свої золоті резерви** і доміяльні бонди, щоб видержати відповідальність, котра є звязана з виданням банкнотів.

Тоді Чартеровані Банки були змушені передати все **своє** золото Банкові Канади й сьогодня Банк Канади на підставі розпорядку доміняльного уряду має право видавати банкноти в означених границях. Ці банкноти Банку Канади разом зі всіми депозитами цього банку є забезпечені більше як на 60% їх номінальної вартости в золоті і в інших вартостях або заграничній торговлі.

Я заповів у моїх попередніх радіопромовах, що я оповім вам про "готівку". Били Банку Канади є готівкою — солідно забезпеченою, як ми вже виказали. Під готівкою в Канаді належить вдійсності розуміти били або депозити Банку Канади — центрального державного банку. Били Банку Канади є на підставі закону правним засобом виміни. Правний засіб виміни є грішми, в котрих на жадання довжника чи вірителя всі довги мусять бути сплачені. Всі інші банкноти в Канаді **мусять** бути на жадання виплачені кожним банком — у готівці.

Кілька хвилин тому я говорив про інший рід грошей — ваші депозити. Вони походять з ваших ощадностей, вашої праці, вашої продукції. Вони є також платні в готівці. Сказати, що гроші можуть бути створені з нічого є з певністю твердженням, в котре Албертійці не вірять.

Банк Канади створено з тою метою, щоб парлямент мав запевнену контролю готівки й кредиту. Цю контролю зміцнено, коли на підставі попередньої гарантії власність більшої частини капіталу була передана урядові. На підставі закону жаден банкир ні банковий директор ані ніхто з банкового персоналу не сміє мати більше як один уділ в цім державнім центральнім банку.

Я закінчу на такій кінцевій увазі — готівка і кредит не є контрольовані Канадійськими Чартерованими Банками, котрі є **торговельними** банками — але з належною і слушною увагою на вартість грошей, котру нам тепер запевнено, Банком Канади, котрий у свою чергу є контрольований урядом домінії.

(Слідіть за оголошенням про день і годину шестої радіопромови. Наступні бесіди, так як і ця, будуть поміщені в цьому часопису.)

На Господарські Теми

М. Стахурський, ветеринарний лікар.

ХОРОБИ ЗНАРЯДІВ НЕРВОВИХ

Навал крови й запалення мозку.

Навал крови й запалення мозку лучається в спеку зокрема при напружуючій праці й напоюванню холодною водою, та коли утримувати звірята в душних стайнях, з окрема перед бурею; з удару соняшного, при пошестях.

Познаки. Гаряча голова, кидання нею вперед, неспокій, нападливість. Наприскання білочниць очей. При запаленню мозку паморока, судороги (конвульсія), пораження поодиноких частин тіла. Хорі не всилі правильно ходити й заганяють задом, або стоять понурі, тримаючи лоб у жолобі. Якщо хороба 3—5 день не полегчає, приходить дурійка (колер), або смерть.

Порада: Лічення навалу крови й запалення мозку однакове, а саме: хорих примістити в просторім холоднім місці, дати досить підстілки. Примінити як слід зимні обклади води з сіллю або міхур з ледом на голову. Енергійні розтирання цілого тіла терпентиною або флюідування. В тяжких випадках пустити кров. На прогін калу коневі півтора унції алою в повильці з меду або заробленого в кусні. Холодячі лєвативи. Дати на піт: напар лопуху, липи, ромену. В тяжких випадках візвати ветеринарного лікаря для вколу ареколіни або пілокарпіни. При довготріваючому запаленню мозку йодак потасовий (калію йодатум) по переписці ветеринарного лікаря. Як поживу — легкостравні, окопо зеленина, пійла.

Дурійка (Коллер).

Є це довготреваюче, невилі ме упосліджения свідомости паморока коней, спричин водною пухлиною мозку. В ступає найчастіше після зап лення мозку, по ударові со шному, по ударах в череп (п трясення мозку).

Познаки. Нагла або посте пенна втрата свідомости. Кі стає оспалий, обоятний н окруження. Стоїть понуро обвислою головою, тримаю приняте сіно або солому в г бах протягом довшого час без жування. Вразливість чу тя припинена. Можна таки коням встромити в вухо па лець або стебло й лоскотат на що вони зовсім не прок даються; подібно заложену н гу на ногу вони таки не зді мають. Мухи обсідають ї без всякої перешкоди очі губи. Примушені до ходу б тогом схоплюються такі ко важко, а в часі ходу не з ють обминути перешкоди, то му потикаються й падуть. В снаження, смерть.

Порада. Хороба є невил чима. Можна ще використа такого коня до якось часу роботі, якщо господар подб щоб улегшити муки звір в той спосіб, бо держатиме й го в холодній стайні. Як пожи ву — подавати ме охолоджу чу, легкостравну, наприкл зелену травку, окопові росл ни. пійла. Часті холодячі л вативи.

Гігієна приміщень для худоби

Приміщення збудовані згідно з ви маганнями гігієни для звірят, охороняють звірята від шкідливого впливу клімату, забезпечують потрібну їм кількість тепла, повітря і світла. Холодні, вогкі, темні, без свіжого повітря приміщення шкодять здоровлю звірят, приводять до захворувань і навіть до загибелі звірят.

Крім того приміщення для сільсько - господарських домашніх звірят мають бути збудовані так, щоб у них було зручно годувати, доглядати звірята, прибирати гній, тощо.

Тільки правильно збудоване приміщення і правильне розташування тварин зберігають їх здоровля. Тому приміщення для тварин повинні бути: чисті, сухі, теплі в зимі, не гарячі в літі, й повинні мати достаточний доступ світла й свіжого повітря.

Вплив соняшного світла на організм тварини надзвичайно великий. Звірята, удержувані в ясних приміщеннях, краще розвиваються., краще засвоюють корми, енергійніші і жвавіші, більш відпорні проти різ захворувань, особливо пошесних. Звірята ж, що їх довго держать у темних приміщеннях, стають кволі, мляві, погано їдять і часто хворіють на ріжні хвороби.

Умови утримання домашніх тварин завжди бувають такі, що повітря в стайнях, псується. Кал тварин, моч, шлункові гази, водна пара, що її видихають тварини, псують повітря в приміщеннях, і це відемно впливає на здоровля тварин. Коли звіря довго перебуває в зіпсованому повітрі, то це причиняється до порушення правильно роботи легенів, шлунка й кишок. Тварина стає вразлива на хвороби, особливо пошесні,

Ось чому треба уважати, щоб повітря в приміщенні б ло чисте. Треба подбати п вентиляційні прилади в прим щеннях для худоби і пров рювати приміщення, відчин ючи вікна й двері, тоді ко худоби нема в приміщенню, ли її вигнали на пасовище коли вона десь на роботі.

Вентиляційне урядження п винно задоволяти такі осно ні вимоги: воно має добре п вітрювати приміщення, не о лоджувати тварин, не роб протягів, бути зручним для гулювання допливу свіжого вітря.

Найпростіша вентиляція де така: одна відтулина ви стінки для допливу свіжого вітря і друга під стелею виходу зіпсованого повіт Обидві ці відтулини пови мати заслонки.

Холодні й особливо во приміщення шкодять здоро лю тварин; через холод і в кість тварина витрачає баг тепла з тіла, зїдає чимало з вого корму, щоб наповн витрачуване тепло, часто за джується, хворіє на ревмати розлад травлення. Проте, і сока температура в приміщ ні підчас літньої спеки пог впливає на здоровля твар Тому підчас морозів і літн спеки треба дбати, щоб у п міщеннях де держиться худ була певна, найсприятливі для здоровля тварин темпе тура. Готуючись до зими треба добре утеплити при щення. Особливе значі має ця справа для породи них відділів, для приміщ молодняка і підсисних мат Ще в осені слід позамазув всі щілини, пошпарувати стіни, побілити стіни вап направити та засклити в полагодити двері, утепл стелю, наклавши на горищ лову чи солому, попідти всі підстрішки, щоб ніде задувало.

Канадійські Новинки

Перемога Гепбурна в онтерійських виборах

Загальні вибори до провінціональної леґіслятури Онтерія принесли нову велику побіду ліберальному премієрові Гепбурнові і його партії. Лібералі здобули 63 місць, консервати 23, ліберально-прогресивні 2, незалежний ліберал 1, Злучені Фармері Онтерія 1. Разом 90 послів. Урядова більшість виносить 67 послів.

У попередній леґіслятурі мали: Лібералі 66, консервати 17, ліберально-проґресивні 4, Злучені Фармері Онтерія 1, незалежний 1, С.С.Ф. 1.

Звертає увагу, що в цій найбільш промисловій провінції не зістав вибраний ні один кандидат соціялістичних партій, хоч С.С.Ф. виставила 38 кандидатів. Також провалився комуністичний кандидат. С.С.Ф. стратила одиноке місце, яке мала в попереднім парляменті.

У виборах провалилися два міністри, також провалився консервтивний провідник Ров. Дж. Генрі, попередній консервативний лідер, вратував мандат і наново обійме провід партії.

Одною з головних точок у виборчій програмі Гепбурна було його вороже становище до Сі-Ай-Ов, робітничої юнії під командою комуніста Дж. Луиса. Коли автомобілеві робітники звязані з Сі-Ай-Ов, вийшли на страйк в Ошаві, Гепбурн заняв становище проти Луиса і методів його боротьби.

Вислід виборів уважають загально перемогою Гепбурна над "фінансовими ракетірами", а головно над електичними компаніями.

КАНАДІЙСЬКА ПШЕНИЦЯ ДОРОЖЧА

Ціна канадійської пшениці є понад 20 центів дорожча як американська пшениця й це утруднює канадійський експорт. Мельники муки не можуть продавати муки заграницею, бо канадійська мука настільки дорожча.

10 літ тому Канада експортувала десять міліонів бочок муки річно. Цього року експорт муки доходить ледви до 4-х міліонів бочок.

З причини дешевої ціни пшениці у Злучених Державах пекарі у Британійській Колумбії вживають американської пшениці. Канада має 50 центів на бочці американської муки і коли канадійська пшениця підскочить пару центів, то канадійські мельники взагалі будуть купувати пшеницю в Америці.

200 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ В ОБІГУ В КАНАДІ

Звіт Банку Канади за місяць липень біжучого року виказує, що Канадійці мають у своїх руках $203,000,000. Очевидно звіт не каже, хто посідає ті величезні суми грошей, коли довкола лютує безробіття. В 1929 році, котрий був роком добробуту, було в обігу лише $205,000,000, отже ледви два міліони долярів більше, як тепер.

ЕЙБЕРҐАРТ ЗАПОВІДАЄ НОВІ ВИБОРИ

На мітінґу соціяльного кредиту в Милк Ривер, Алберта, премієр Ейберґарт обговорив нову ситуацію, котра витворилася по відмові лефтенант-ґовернора Бовена потвердити три закони ухвалені албертійською леґіслятурою. Як відомо, лефтенант ґовернор перед підписанням законів рішив звернутися до домініяльного уряду за порадою. Премієр Ейберґарт заявив, що наколи Оттава дорадить лефтенан-ґовернерові не потвердити ухвалені закони, то уряд розпише в Алберті нові вибори. Поголоски про нові вибори від довшого часу кружляють по Алберті.

ВЕЛИКА ЗАСІВНА ПОЛОСА В СТЕПОВИХ ПРОВІНЦІЯХ

Поверх дві третини збіжевої полоси Канади лежить у трьох степових провінціях і більшу її частину засівають пшеницею. Ті простори тягнуться від Червоної ріки в Манітобі ген на захід до Скалистих Гір в Алберті, а найбільшу ширину осягають у середущім Саскачевані. На північ від того паса в залісених околицях ведуть мішану господарку й сіють велику кількість шорсткого збіжжя та роблять сіно на корм для худоби. У полуднево-західнім Саскачевані й полудневій Алберті плекають на велику скалю рогату худобу й отари овець.

This Advertisement is not inserted by the Alberta Liquor Control Board or by the Government of the Province of Alberta.

КВЕБЕК ЗНЕСЕ РЕЛІФ

Домініяльний міністр праці оповістив, що спільний комітет федерального і квебекського департаментів праці займеться переведенням пляну, який положить кінець системі безпосереднього реліфу в тій провінції. Коли плян поведеться, на чергу прийдуть інші провінції.

Уряди постановляють примістити безробітних на роботах у промислі й інших заняттях, причім нефахових робітників будуть учити ріжного рода ремесла. Замість реліфу, робітники будуть діставати заробітні платні в означеній висоті.

ВІЗЬМУТЬ 45,000 РОБІТНИКІВ ДО ПРАЦІ

Доносять з Квебеку, що міністр публичних робіт Джан Брук подав до відома, що лісові компанії повідомили його, що цієї зими вони мають нарубати 375 міліонів кубічних стіп дерева, що дало б на цілу зиму заняття 45 тисячам робітників. Минулого року працювали при рубанню дерева 35,000.

КОМУНІСТИ "ВІДРІКАЮТЬСЯ" БЕЗБОЖНИЦТВА

В Ферні, Бр. Колумбії, сталася подія, котра ще раз виявила тактику комуністів. На бенкеті в цім місті Ф. Р. Смит, президент місцевого Клюбу Ротарі, закинув комуністам, що вони виховують своїх дітей у безбожництві й кажуть їм плювати на образ Ісуса Христа. Комуністи зараз на другий день оголосили в місцевій газеті отвертий лист, в котрім "з обуренням" відкидають обвинувачення Смита.

Тепер не знати, котрий комуністичний божок має рацію: Маркс чи Сталін. Чи релігія є опіюмом для трудящих мас, чи ні — на цю тему сталінські облудники не хочуть говорити.

ВІД ЧОГО ВМИРАЮТЬ КАНАДІЙЦІ

В першому квартали року найбільше людей померло в Канаді на недугу серця— 4,617 осіб, коли на ствердження артерій померло 2,659, на інфлюенцу 3,3500. Автомобілі забили 223 людей.

Вісти зі Світа

В ПОЛЬЩІ ПРОМИСЛ ПІДНОСИТЬСЯ, ХЛІБОРОБСТВО ПАДЕ

Банк Польського Господарства оголосив комунікат, у якому говорить, що промисл у Польщі підноситься, що слідно в ньому більше готівки й більше зисків. Зате паде хліборобство. В багатьох місцях Польщі посуха випалила зерно й хоч унаслідок того піднеслися трохи ціни на рільні продукти, то проте селяни під польською владою грошей мають обмаль і більшість з них цевиплатна, себто не всилі сплачувати своїх довгів і зобовязань.

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА

Дня 12-го вересня відбулося посвячення нової фабрики оцту при вулиці Бема 1, якої власничкою є п. інж. Олександра Чижович. Посвячення довершив о. канцлер Галянт у присутності представників преси та відпоручників установ. Нова фабрика має нове модерне уладження й можна сподіватися що під фаховим керівництвом буде одною з найкращих.

МАСОВА РІЗНЯ В СОВЄТАХ

Совєтська влада засудила на розстріл і виконала засуд на 16 робітниках хемічної фабрики в Ленінграді. Їм закидали приналежність до скритої шпиґунської сітки, що працювала на користь Німеччини, а також закидали їм саботаж та плянування вбивства большевицьких провідників. Рівночасно з тим совєтська влада видала загальний розпорядок, щоб з усякими проступниками поступати ще гостріше, ніж дотепер. Проступників арештувати, судити й виконувати засуд — усе впродовж 24 годин. Коли засудять його на смерть, то усмертити треба його відразу, відмовляючи засудженому права відклику до вищої влади.

БОЛЬШЕВИЦЬКО - МОСКОВСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ

Совєтська преса пише, що в цілім СССР ідуть приготування до уладження урочистих 125-літніх роковин битви під Бородіном проти військ Наполеона. Цю битву пояснюють комуністи так само, як колись російські монархісти — як перемогу російського національного духа і російської зброї над Францією. Під Москвою відкрили спеціяльний музей памяток битви під Бородіном і з усіх шкіл іде молодь оглядати цей музей. При тій нагоді виголошується реферати зі славословіями для "царя, який оборонив Росію і для ґенералів царської армії, Кутузова і т. д." В день роковин у Москві буде велика парада червоної армії.

Під Бородіном збудували большевики памятник, на якому написані слова ґен. Кутузова: "Викиньмо ворога зі святої русской землі". Як бачимо, то большевики уважають свою землю святою.

ЗАСТРІЛИВСЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПОСОЛ У РЕВЕЛЮ

В Ревелю, Естонії, застрілився більшевицький посол Юстинов. Від кількох тижнів він находився в дуже подразненім стані і з дня на день очікував заклику, щоб вертатись до Москви. Він побоювався, що його також зарахують до троцкістів і розстріляють. Вкінці його нерви не видержали й він поповнив самогубство.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС СУХЕНКА

Велику сензацію викликало свого часу арештування Вацлава Сухенка - Сухецького, б. начальника виділу безпеки в Станиславові, пізніше референта українських справ у міністерстві та правного дорадника православного синоду в Варшаві. Акт обвинувачення закидає Сухенкові, що він, як начальник слідчого уряду в Варшаві, опісля в Станиславові, присвоїв собі около 10,000 злотих зі складок поліцаїв, призначених на дім здоровля. Крім того закидають йому, що він післав чек на 200 злотих урядовцеві міністерства внутрішніх справ з "національного" виділу, щоб намовити цього урядовця до прихильної полагоди справи православної церкви. Сухенек - Сухецький перебуває тепер на волі.

ВИЗНАЧНІ АНГЛІЙЦІ ДОРАДЖУЮТЬ ЗВОРОТ КОЛЬОНІЙ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ

Німеччині повинні бути звернені її передвоєнні кольонії а принайменше частина їх. Німеччина мала б дістати кольонії й володіти ними, як мандатом від Союзу Народів. Таке домагання висунули в отвертім листі і підписали такі визначні Англійці: Проф. Ґилберт Моррей, президент Товариства прихильників Ліґи Націй, лорд Ноел Бакстон, б. міністр рільництва, Вернон Бартлет, політичний кореспондент "Нюс Кроникл" і багато інших.

НІМЦІ ВАЖНИМ ЧИННИКОМ У ХІНСЬКО-ЯПОНСЬКІЙ ВІЙНІ

Німецький уряд може стати важним чинником у японсько-хінськім конфлікті, не через пряму інтервенцію, але через інформативну службу й доставу зброї одній або другій стороні. Обі сторони, Японія і Китай, забігають тому приязні з Німеччиною. Найважнішим фактом є те, що армія Чіян Кай Шека, найкраща боєва сила на Сході — вивчена Німцями і стоїть під їх командою.

Десять літ тому Китай найняв німецьких військових експертів з колишньої цісарської армії до зорґанізування 300,000 взірцевої армії. В 1933 році прибув до Китаю ґенерал Ганс фон Сект, основник славної німецької Райхсвери, щоб боробити нові удосконалення в хінській армії. Він зменшив число до 250,000 жовнірів і зробив з них високомеханізовану, легко подвижну й сильно здисципліновану силу.

Тепер є в хінській армії около 100 німецьких дорадників Чіянг Кай Шека. Німецька тактика є помітна всюди, де тільки та армія стане. Вона будує зиґзакуваті окопи, скорострільні гнізда і здібна є до сильних наступів і відступу з незначними стратами.

Тоді, як великі армії стоять у боях з Японцями, взірцева армія Чіянг Кай-Шека розложилася безпечно в тилу, з гарматами зверненими проти лихо визчених і зле узброєних провінціональних військ, на випадок їх відступу. Сьогодні є загально відомо, що Німці сказали Чіянгові, що він може успішно боронити долини здовж могутньої ріки Янґце. Бльокада ріки не позволила Японцям заняти Нанкінґ, Ганков і другі міста при помочі їхньої фльоти.

Ніхто крім хінського високого командування і його німецьких дорадників, не знає мілітарних плянів. Японці дали б казочну заплату, щоб тільки викрити ті пляни. І коли б німецький уряд захотів тільки натиснути на Чіянгових дорадників, Японці легко дістали б у свої руки всі тайни китайського командування.

Таке пишуть англійські часописи. Розуміється, що нема підстави посуджувати Німеччину о шпіонажу, коли на те нема доказів, навіть, коли Німеччина має з Японією спільне протисовєтське порозуміння.

КНЯЗЬ ВИНДЗОР ІДЕ ДО НІМЕЧЧИНИ Й АМЕРИКИ

По довшім перебуванню в Австрії князь Виндзор разом зі своєю дружиною виїзджає на двотижневий побут до Німеччини, а звідти поїде до Америки. В Німеччині бувший англійський король відбуде конференцію з Гітлером і ґенералом Ґерінґом. Ціллю подорожі князя Виндзору є бажання познакомитися з мешканевими умовами в Німеччині й Америці. Цею справою князь Виндзор заінтересувався вже довший час і думає написати на цю тему довшу наукову працю.

Це перший раз, що англійський уряд позволив йому виїхати до тих країв відколи він оженився.

ГУРАҐАН ПЕРЕЙШОВ НАД ІТАЛІЄЮ

Нечуваної сили гураґан перейшов над Італією дня 7-го жовтня. Телефонінчна комунікація між Італією й рештою Европи була на якийсь час перервана. Пополудні гураґан шалів над Римом, де наробив великі шкоди. Крім вітру падав зливний дощ, котрий місцями спричинив повінь. Води у всіх ріках підійшли нагло вгору і позривали багато мостів.

ІТАЛІЯ ОДОБРИЛА АКЦІЮ ЯПОНІЇ

Японська пресова аґенція "Домеї" звідомляє, що італійський амбасадор Авріта запевнив японського міністра заграничних справ, що Італія одобрює японську акцію в Китаю й ніколи не буде жалувати повної піддержки Японії".

Домеї каже, що Авріта уповажнив токійський уряд передати цю заяву Італії до загального відома японському народові.

Цю заяву зложив італійський амбасадор в кілька днів після того, як Злучені Держави й Союз Народів гостро осудили Японію за її аґресію в Хінах.

СОВЄТИ ДАЛІ МОРДУЮТЬ ЛЮДЕЙ

В окрузі Лошини совєтська влада застрілила вісьмох чільних провідників хліборобської і промислової адміністрації. Їм усім закидають приналежність до "троцкістично - бухарінсько - фашистівського гнізда." Минулого року посуха випалила сіно й через те взимі худоба не мала що їсти. Треба було позбутися частини живого інвентаря. Також збіжжя внаслідок посухи менше зародило й менше було льону, конопель, овочів і городовини. Люди почали скаржитися на брак харчів. Це притягнуло увагу совєтської влади й вона поставила під суд згаданих провідників. Приписуючи їм саботаж і змову з троцкістично-бухарінськими бандами, їх розстріляно. Також одного провідника в казанській окрузі засуджено за подібні "провини" і його розстріляно. Чотири його товариші покищо сидять у тюрмі.

ПЕРЕГОВОРИ ФРАНКА З ЛІВИМИ

З Парижу доносять, що ґен. Франко почав переговори з деякими колами червоного уряду, щоб закінчити горожанську війну. Його аґенти мали ввійти у звязок з провідниками робітничих юній, котрі становлять головну опору еспанського червоного уряду. Франко має бути готовий дати робітникам ґарантії їх привілеїв, якщо б вони згодилися на якийсь коаліційний уряд. З Еспанії нема потвердження тих вісток.

КІЛЬКО ВАРТ ОФІЦЕР, ҐЕНЕРАЛ, РУШНИЦЯ І ЛІТАК?

У японськім ґенеральнім штабі в Токіо находиться дивний документ, виданий хінським урядом. Цей документ дістався в руки Японців при ревізії хінського офіцера, котрий попав у японський полон під Шанґаєм. Це є одинока на цім світі "ліста цін", де подається висоту нагород для хінських вояків за геройські вчинки на фронті. І так хінський вояк дістане за полонення рядового Японця $5.80, за полонення офіцера $8.70, за полонення ґенерала чи шпіона $14.50, за здобуття рушниці або револьвера $1.45, за тенк $145, за літак $290, за тяжку гармату $23.20, а за нищителя (воєнний корабель, що полює на субмарини) $2,900. В той спосіб хінська ґенераліція хоче загріти до війни своїх вояків. Їх вороги, Японці, того не потребують.

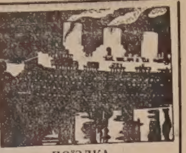

ПОЇЗДКА
ДО СТАРОГО КРАЮ
ЧЕРЕЗ
Сіпіярську Корабельну Лінію
запевняє Вам недорогу, скору і дуже вигідну подорож.
Прилучіться до наших особисто проваджених Різдвяних Прогулькових Партій, що відідуть кораблем
DUCHESS OF RICHMOND
- 25 листопада 1937 з Монтреалу під проводом В. Е. Крістенсена, Сіпіярського Пасажирового Агента в Монтреалі.
- 14 грудня 1937 з Ст. Джону під проводом Ів. Томпсона, Сіпіярського Пасажирового Агента в Монтреалі.

МИ ПОМАГАЄМО У НАБУТТЮ ПАШПОРТІВ І ВІЗІВ
Радимо вносити аплікації кілька місяців наперед.
По докладні інформації й потрібні аплікаційні форми голоситься до нашого місцевого Агента або пишіть по українськи до:
R. W. Greene, C.P.R. Bldg., Edmonton, Alta.
G. R. Swalwell, C.P.R. Bldg., Saskatoon, Sask.
E. F. Thompson, King and Yonge Sts., Toronto, Ont.
W. C. CASEY, Steamship General Passanger Agent 372 Main St., Winnipeg, Man.
Canadian Pacific Steamships

ЗАПЕВНЮЄТЕ СОБІ НА ЦЮ ОСІНЬ
Великий Дохід з Несливих Курок
якщо тепер годуєте свої курята мішаними кормами
GILLESPIE'S Growing Mash
На продаж у Фід Сторах і Місцевих Елеваторах
Gillespie Grain Co. Ltd.

King Edward Hotel
10180-101 STREET, EDMONTON, ALBERTA
ДІМ ПРИЯТЕЛЬСЬКОЇ УСЛУГИ
ГОРЯЧА ТА ЗИМНА ВОДА Й ТЕЛЕФОН У КОЖНІЙ КІМНАТІ
Едмонтонська Перворядна Кавярня
В СПОЛУЦІ З ГОТЕЛЕМ
Отворена від 6-ої рано до 2-ої в ночи.

Ви хочете, щоби за Вашу працю платити Вам точно на час. Але і Ви новинні точно платити свою передплату на "Українські Вісти".

НЕДІЛЬНИЙ ДЗВІН

Церковний Календар

ЖОВТЕНЬ

10	Н	**16 по С.** Калістрата мч.
11	П	† Харітона прп.
12	В	Киріяка прп.
13	С	Григорія сщм.
14	Ч	**Покров П.Д.** (на нед.)
15	П	Кипріяна сщм.
16	С	Діонізія Ареопаґ. сщм.
17	Н	**17 по С.** Єротея свщм.
18	П	Харитини мч.
19	В	† Томи ап.
20	С	Сергія і Вакха
21	Ч	Пеляґії прп.
22	П	† Якова ап.
23	С	Евлампія і Евлампії м.
24	Н	**18 по С.** Филипа ап.
25	П	Прова, Тараха і Андр.
26	В	Карпа й Папили
27	С	Параскеви прп.
28	Ч	Евтимія прп. і Лукіяна
29	П	Лоґіна сот. мч.
20	С	Осії пр.,.Андрея Кр. пр
31	**Н**	**19 по С. Христа Царя**

НЕДІЛЯ 17-ТА ПО ЗІСЛАННІ СВ. ДУХА

Євангелія св. Матея, зач. 62.

У той час увійшов Ісус у сторони Тиру й Сидону. І це жінка Хананейська вийшла з тих сторін і кликала, кажучи: Помилуй мене Господи, сину Давидів, моя донька тяжко біснується. А він не відповів їй слова. І приступили його ученики та благали його, кажучи: Відпусти її, бо кричить за нами. Він же у відповідь сказав: Мене післано тільки до погибших овець дому Ізраїля. А вона приступила й поклонилася йому, кажучи: Господи, поможи мені. Він же у відповідь сказав: Не добре відібрати дітям хліб і кинути псам. А вона сказала: Так, Господи, але ж бо й пси їдять окружини, що падають зі столу їхніх господарів. Тоді Ісус сказав їй у відповідь: Жінко, велика твоя віра; нехай буде тобі, як ти хочеш. І подужала її донька від тої години.

Вічні обіти

(Мондер, Алта.)

Дня 27. вересня, в свято Воздвиження Чесного Хреста, в Мондері, Алберта, шістьох монахів, Василіянських клериків, зложило в церкві підчас Служби Божої свої торжественні монаші обіти.

Імена нових членів Чина є: Бр. Севастіян Курило, Бр. Ян Гарішний, Бр. Петро Гевко, Бр. Боніфатій Слобода, Бр. Пахолій Дидик і Бр. Віктор Сорока.

Всі ці молоді монахи роджені й виховані в Канаді. Трьох з Алберти з поблизьких околиць Мондеру, котрих родичі й родина були присутні на професії, один зі Злучених Держав, а двох з Манітоби.

Торжественний чин почався о годині 10.30 рано. На початку Служби Божої через вхідові двері ввійшло шістьох монахів і з радісними лицями стояли під хорами аж до призначеного часу. Перед "Святий Боже" всі прочі монахи вийшли їм на зустріч зі свічками в руках, з кадильницями двох діяконів. Підчас коли вели їх до престолу, всі монахи співали пісню "Благословен єси Христе" Прийшовши до призначеного місця новомонашествуючі зробили три глибокі поклони й лягли на землю. В тому часі монахи їх браття співали покутничу пісню "Обятія Отча". Ця пісня є дуже гарна і зворушлива так, що нераз і сльози витискає з очей. По ній почалися властиві монаші обряди. Народ починає тиснутись наперед. Впр. о. Навкратій Крижановський, Протоігумен Канадійської Провінції, ставить питання, а всі нові монахи в один голос відповідають, що свобідно, без примусу і не з нужди або біди вступають до Чина. Опісля всі приступили до головного престола перед Найсвятішими Тайнами, положивши праву руку на Євангеліє, кожний зокрема голосно відчитав присягу.

Дуже зворушаюча хвиля що йно тепер наступила. Коли вже вернули від престола, Впр. о. Ігумен, подавали їм монаші одіння, хрест, параман, манію, каптур, коронку, пюску. Коли вже монахи були цілковито одіті, положились на землю. Їх накрили чорним полотном з білим хрестом, а на дзвіниці дзвони задзвонили. Понеслась пісня "Блаженні непорочні".

Цей символічний образ говорить усім, що зложивші торжественні обіти умерли для світа, щоб жити лиш для Христа. Тому то дзвонять їм як помершим.

По скінченню цих обрядів дальше продовжалась Служба Божа. Службу Божу співав Василіянський хор. Проповідь виголосив Впр. о. Николай Когут ЧСВВ.

Ця свято придбало знову 6 нових членів для Чина ОО. Василіян і нових працівників українського народу.

Це потішаюче явище і для Чина і для всіх Українців, що розуміють чим є релігія. Нині чим більше зростає число монастирів і їх членів, тим більше вороги Христові працюють зі своєї сторони, щоб зогидити життя монаше. Монастир називають криміналом, монахів називають круками, а про саме життя виписують найплюгавіщі речі. Та помимо тих всяких наклепів і очорнювань з боку ворогів і всяких сект, монастирі були, є і будуть. І ви молоді хлопці, що хитаєтесь тепер і надумуєтеся, який стан собі вибрати, коли тільки чуєте покликання до стану монашого і священичого, вступайте відразу до Чина ОО. Василіян. Дивіться на цих 6 молодих осіб, що також слухали всякі ложні вісти про монастир, однак пішли до монастиря і нині вони не жалують свого вчинку.

А щоб було покликання до Чина, до священства, то треба мати до того релігійне підготування. А цього релігійного підготування а разом і моральности можуть дати і повинні дати родичі. Родичі повинні дитину повчити про релігію, давати добрий примір, а тоді з певністю буде більше покликань.

Вам, родичі, цих молодих монахів, нехай буде честь і слава, що ви вміли виховати свою дитину, як пристоїть родичам християнським. Нехай на вас сплине Боже благословенство.

А й вам, новим членам Чина Василіянського одного лиш бажаю, а це, щоб ви те все, що прирікли публично, дотримали й жили для слави Бога й добра українського народу.

Й. С.

Хрестна Дорога в Мондері, Алта.

Дня 26 вересня, в навечеря Воздвиження Чесного Хреста вечером о годині 6.45, по скінченню литії, вийшов нарід у процесійному поході до городу Отців Василіян, де є збудована Хрестна Дорога. Коли процесія станула, в городі засіяв електричним світлом великий залізний хрест, каплиця і стації. Почався похід до 14 стацій при піснях і молитвах. Цілу відправу передавано через меґафони й тому далеко було чути кожне слово. Хрестну Дорогу проводив Впр. о. Порфірій Боднар. У часі переходу від стації до стації, Сестри Служебниці співали відповідні страстні пісні. Народу було багато. Люди зі свічками в руках, а неодин і зі сльозами в очах ішов за священиком крутими стежками на гору, де находиться Розпяття, опісля з гори знову сходив у діл до підземного гробу Ісуса Христа.

По скінченню Хрестної Дороги відбулось іще посвячення статуї Ісуса Христа, клячучого в Городі Оливнім, котра буде уміщена в осібній каплиці в городі.

По посвяченню статуї ввесь нарід дав датки на статую й цілував її.

Так відбулася Хрестна Дорога, що в серцях людей викликала високі релігійні почування, а Богові напевно принесла славу.

Й. С.

о. Ст. Семчук.

У СВЯТИНІ

У святині мрійно,
Захисно, спокійно.
Лине тихий півмрак
від дверей до нав.
Лямпочка горою
Жевріє в спокою,
Жевріє про жертву,
що Христос віддав.

І все ції ж руки,
І все ції ж звуки
Несуться з ясних вівтарів.
Христос понад нами,
Христос над світами,
Христос наш незрівнаний спів

Це віримо твердо,
Несхитно, вперто:
Минеться визиск, рабство
людства.
Підемо братами
Одними шляхами
Назустріч Бога Христа!

СВ. ТЕРЕСА ВРЯТУВАЛА АВІЛЮ

На початку громадянської війни в Еспанії правительство післало ґенерала з двома тисячами знаменито озброєного зійська здобути місто Авілю. В місті була слаба залога національних військ, сотка чоловік. Про оборону було навіть прикро думати. Тоді св. Тереса, заступниця Авілі, помогла.

Назустріч большевицькій орді, вже перед самими брамами міста, надійшла старушка з вязкою ріща на плечах. Ґенерал підїхав і став випитувати, скільки в місті війська.

— Дуже багато, всі площі завалені, повно знарядів, гармат...!

— Як так, то зле, — подумав червоний ґенерал і сказав затриматися.

Вміжчасі старушка з рішам скрутила вбік і зникла за скалою.

— Де старушка? — спитав ґенерал.

— Пішла в той бік!

— Приведіть її!

Жовніри кинулися в слід, але старушки не було. Що не шукали — пропала, наче земля під нею розступилася...

Ґенерал дав розказ до відвороту. Думав, що має замало війська здобувати Авілю.

А коли по кількох днях вернув назад з укріпленням, місто вже мало досить національного війська. Авілі ніколи червоні не здобули.

Всі оповідають тепер, як св. Тереса стримала червоних і врятувала місто від заглади.

ЗА ЧИЇ ГРОШІ

Ось байбелники спромоглися видати перше число свого часопису по українськи й там наівно виявили, хто їм дає гроші на ту "роботу".

Пишуть дослівно: "Кожний брат повинен подякувати Отцю небесному, що не полишає їх, а памятає, щоб одержував корм його нарід у своїй мові. До цього причинилися найбільше польські брати в Дітройті. Тому з нашої сторони повинні сьмо вислати листа подяки братам, що не забувають про нас."

"Зоріння" ч. 1, серпень 1937, стор. 5).

Аякже! Пішліть їм "подяку"'

Там нас гноблять і винищують, знущаються і давлять — а ви їм "подяку" панове байбелники, бо вони вас "не забувають."

Як це назвати, най кожний свідомий Українець осудить сам!

Те ствердження лишається незбитим, що Поляки платять а наші байбелники печатають — чи можна таку річ за польські гроші брати в руки нашим людям, відповіжте самі!

Ось хто ширить між українським народом кирию і за чиї гроші! ("Бюлетень").

НЕЩАСЛИВИЙ БАТЬКО НЕ ПРИНЯВ МІЛІОНОВОЇ СПАДЩИНИ

До старця Джіліо в Римі надійшла вістка, що перед кількома тижнями помер у Полудневій Америці його син і залишив йому велитенське майно. На велике здивування влади Джіліо відповів, що не приймає спадщини й волить до кінця свого життя жити з ласкавого хліба. Нещасний старець вияснив, що єдиний син був його прокляттям. Перед 30-ти роками Джіліо мав велике майно й крамницю. Одначе легкодушне й розтратне життя його 20-літнього сина довело батька до цілковитої руїни. Батько мусів продати крамницю і все майно, щоб заплатити довги за сина. Одначе саме тоді, коли батько опинився в крайній нужді, син виеміґрував з Італії й зовсім не журився з чого його батько буде жити. 30 років батько не знав, де перебуває його син. Тепер обурення батька було таке велике, що він рішив не прийняти ні одного ліра навіть по смерти свого сина.

КЕЛҐАРІ Й ОКОЛИЦІ!

Повсталастала українська католицька парохія у місті Келґарі. Просимо звертатись у всіх духовних справах на тимчасовий адрес:

REV. PAUL RESHETYLO
648 Meredith Rd., Calgary, Alta.

НОВА АДРЕСА О. ТИЛЯВСЬКОГО. Інтересовані зволять звернути увагу, на зміну адреси о. Тилявського:

REV. IVAN TYLAWSKY,
88 Terrace Hill, Brantford, Ont.

Дата на Вашій наліпці є на те, щоб Ви знали, доки заплачена Ваша передплата. Як рік вже минув, то не чекайте на упімнення, але вишліть свою передплату ще сегодня.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Шіпман, Брукебі
23. Субота: Церковний базар у Гефорд, Саск.
24. Неділя — Алтікейн, Січ
31. Неділя — Мардін, Витків.

Українська Греко-Католицька Місія в Гефорд, Саск.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Твей
17. Неділя — Єллов Крік, посвячення угольного каменя під церкву.
24. Неділя — Коло Підскального.
31. — Дапа.

о. П. Решетило, Кадворт, Саск.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Форт Рудж
24. Неділя — Елма
31. Неділя — Сарто

ЛИСТОПАД

7. Неділя — Брукліндс
8. Свмч. Димитрія — Форт Рудж
14. Неділя — Елма
21. Неділя — Сарто

о. Михайло М. Сирник,
235 Scotia St. Winnipeg, Man.

НЕВІДОМІ ПТАХИ

Над береги Прута в околицях Матієвич і Семаковиць, коло Коломиї, злетілися стада невідомих птахів похожих на чаплі, з білим пірям. Птахи цілими днями ловлять рибу у Пруті.

Порядки Богослужень

ЖОВТЕНЬ

14. Четвер. Покров Прсв. Богород.— Вайлд Вуд, празник.
17. Неділя 17 по С. —
Калмар
Парк Корт
24. Неділя 18 по С. —
Копернік
Торгилд
31. Неділя 19 по С. Христа Царя —
Голден
Равнд Гилл

BASILIAN FATHERS
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Елдорена (празник)
24. Неділя — Куквил
31. Неділя — 1 і 2 листопада — Спеден (місія).

BASILIAN FATHERS
Box 30 Radway, Alta.

ЖОВТЕНЬ

14. Покров Пресв. Богородиці — Грендвю (на полудне).
17. Неділя — Гленгонп
24. Неділя — Шортдейл (коло п. Куця)
31. Неділя — Ешвил

о. А. Роборецький,
Бакс 64. Давфин, Ман. Тел. 349.

Чотирьох річей не можна вернути назад: сказаного слова, вистріленої стріли, минулого часу і смерти.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя 17-та по св. Дусі —
Краків (празник)
Делф
Стрімставн (празник)
Вегревил
Борщів
Виллингдон
24. Неділя 18-та по св. Дусі —
Чипмен
Ліпор
Тофілд
Москалики
Іннісфрі Р.М.Б.
31. Неділя 19-та і св. Царя Христа —
Плейн Лейк
Скаро
Мирнам
Київ
Восток св. Николая

BASILIAN FATHERS
Mundare, Alta.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Кенора, Брокенгед.
24. Неділя — Транскона, Талберг.
31. Неділя — Кенора Босежур.

BASILIAN FATHERS
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Телефон 55725

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Богдан: празник.
24. Неділя — Етелберт.
31. Неділя — Пайн Ривер.

о. І. Колцун,
Етелберт, Ман.

ЖОВТЕНЬ

14. Покров Пр. Діви — Ст. Джуліен (храм).
17. Неділя 17 по С.С.Д. — Алвена.
24. Неділя 18 по С.С.Д. — Болнарі.

Укр. Греко-Катол. Місія, Алвена, Саск.

ЖОВТЕНЬ

14. св. Покрови — Лаброкери, празник і Епископська візитація.
17. Неділя — Ст. Ендрюс, празник.

о. А. Луговий,
235 Scotia St., Winnipeg. Ph. 54139.

ЖОВТЕНЬ

14. Покров Пресв. Діви — Медовлендс, празник.
17. Недія 17 по Сош. — Ґрендвою місто (посвячення хрестів на нову церкву.
24. Неділя 18 по Сош. — Віденъ.

о. Мирон Кривуцький,
Сифтон, Ман.

ЖОВТЕНЬ

14. Покров Пр. Діви — Куроні, Нора.
17. Неділя — Антонівка, Доброводи.
24. Неділя — Канора, Олеша
31. Неділя — Ковалівка — Бюкенен, посвячення наріжного каменя церкви й базар.

о. І. А. Головка, Бох 57.
Britski's Block Canora, Sask.
Телефон 81.

ЖОВТЕНЬ

17. Покров Пр. Д. — Волверін, празник.
24. Неділя — Саскатун
31. Неділя — Бруно.

REV. M. T. PELECH
214 Avenue M. South,
Saskatoon, Sask. — Tel. 3459

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя, Покров Пр. Д. М. — Малантон, празник.
24. Неділя — Арнес
31. Неділя — Фрейзервуд, місто.

о. Н. Сірий,
Комарно, Ман.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Ріджайна
24. Неділя — Ґудінг
31. Неділя — Ґренфелл.

о. А. В. Фик,
1644 Оттава Стріт. Ріджайна, Саск.

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя — Окбурн
24. Неділя — Рутенія
31. Неділя — Енгусвил

о. П. Сулятицький,
Ольга, Ман.

НОВІ ВИДАННЯ
"БІБЛІОТЕКИ ДОБРИХ КНИЖОК"

о. Ніль Саварин ЧСВВ.: **"ЧИМ Є ЛЮДИНА".** Самоосвітні Листки ч. 5. Видавництво і Друкарня ОО. Василіян у Мондері, Алта. 1937., сторін 48, ціна **10c**

"Людино! Чим ти є? Яке становище займаєш у світі? Куди по цьому житті йдеш?" — оце питання, що ними занявся у своїй книжечці автор нам уже знаний з інших книжечок "Чи є Бог?" і "Який є Бог?"

Відповіді на ці питання знаходимо у трьох розділах: 1) Людина є щось більше як машина; 2) Людина є щось вищого як звірина; 3) Людина є розумною істотою.

Книжечка ця є написана легко, ясно й на основі найновіших досвідних наук. Кожна інтелігентна й думаюча людина повинна її прочитати.

СЛУЖБА ПРАЗНИКУ Г.Н.І.Христа Царя (на літургії)— видрукована на картоні, який мається наліплювати в Служебнику на своїм місці. З апробатою Ординаріяту. Ціна 5c
Найменше висилається 3 примірники. Празник Христа Царя припадає в послідню неділю жовтня.

ОСІННЯ НАГОДА

Надходять довгі осінні й зимові вечорі. Не марнуйте часу на пустих розмовах і обмовах, але читайте самі та другим добрі книжки, щоб підносити уровень свого знання та свідомости релігійної й національної. Чужинці будуть тоді з нами числитися та нас шанувати, вороги й киринники не так легко нам пошкодять, а свідомість зеднає нас до спільної праці для добра Церкви й Українського Народу.

В тій цілі "БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК" поручає отсі книжки:

З Римом чи без Риму	$ .05
Як Українці терпіли за католицьку Віру	.10
Який є Бог	.10
Чим є людина	.10
Большевизм — катівня народу	.05
Чорна рука або хто руйнує український нарід	.05
Сповідь наверненого лікаря	.15
Про церковні обряди	.10
Про церковні заповіди	.10
Життя Апостола Унії, св. Иосафата	.10
Життя й ласки св. Анни	.25
Цвіт з Назарета	.40
Життеписні оповідання про св. Отців Церкви, 208 сторін	.50
Св. Василій Великий, сторін 188	.60
Св. Павло, Апостол народів	.50
Берестейська Унія, еп. Ліковський, апр.	.60
Українська проблема (розвязання болючих питань нашого політичного й церковного життя)	.35
Націоналізм Донцова, Назарук	.15
Розвал Европи й Україна, В. Босий	.75
Ти й вона, відношення молодця до дівчини	.35
Ганя, оповідання на тлі сектанських відносин	.15
Жива вода, евангельське оповідання	.15
Мала Міріям, евангельське оповідання	.10
Хваліте Господа, евангельське оповідання	.20
Канадійські оповідання, о. Божик	.10
Пінистий або Життя і пригоди дика, стор. 100	.20

МОЛИТВЕННИКИ

Отче наш, найтанший і багатий змістом, сторін 248	.25
Молитвенник Християнської Родини, 768 сторін	$1.15
Церковний співанник на всі свята	.15
Короткий Катехизм	.10
Катехизм "Наша Релігія" для канадійської молоді	.15
Біблійна історія в образках (57 образків)	.15

На вище поданих книжках оплачує почту Б.Д.К. Від $3.00 і вище дає знижку 10%, то значить на $1.00 опускає 10 центів. Замовлення шліть на адресу:

BIBLIOTEKA DOBRYCH KNYZOK
Basilian Fathers Mundare, Alta.

Річи до Церков

Образи процесійні по $35.00 і вище. Кивоти, павуки, фелони, фани, свічки, ладан, вугілля і т. п.

Новий катальог висилаємо на бажання.

Providence Church Goods Company
710 Main St., Winnipeg, Man.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ
одинокий український католицький тижневик у Канаді.
Видає кожного вівтірка Видавнича Спілка "Українські Вісти"
10012-109 Стріт Едмонтон, Алберта.
Річна передплата $2.00
До Злучених Держав 2.50
За оголошення не відповідаємо.

UKRAINIAN NEWS
Published Every Tuesday
by the
Ukrainian News Publishers, Limited
at 10012 - 109 Street
Edmonton, Alberta, Canada.
Subscription in Canada per year $2.00
in the United States, per year 2.50

Вівторок, 12. жовтня, 1937.

Свобода преси

Ні один із законопроектів албертійського уряду не придбав стільки розголосу, що пресове законодавство. У всіх часописах Канади появилися статті з критикою пресового акту. Вся преса заговорила про диктаторські замашки уряду Ейбергарта, закидуючи йому ломання вікових вольностей, опертих на британської традиції і канадійській конституції. Розуміється, не обійшлось без значучої пригадки Ейбергартові, що в світі є ще також режіми Сталіна, Гітлера й Мусоліні.

Коли в 1695 році — читаємо — перестав в Англії обовязувати закон про видачу дозволів на видавання часописів, від того часу нікотрий уряд, денебудь вибраний британськими горожанами, не був паном над пресою. Щойно тепер уряд суспільного кредиту в Алберті хоче здусити свободу слова. Свобода преси — пишуть — не є спеціяльний привілей, яким тішуться часописи. Це та сама свобода, яку має кожний горожанин в демократичній державі, котрому дозволено виявляти певні факти й висловлювати про них свою опінію.

Не будемо реферувати законопроекту, який видержав усі читання в леґіслятурі й дожидає тільки підпису говернора, щоб стати обовязуючим законом. Це ми зробили давніше. Звернемо увагу тільки на один бік справи. Може ніхто з Канадійців так високо не цінить свободу слова і преси, як ми, Українці. Власне тої свободи позбавили наш нарід окупанти в Европі, щоб певніше його нищити. Тому вповні оцінюючи рівноправність і інші добродійства, які нам дає демократичний устрій Канади і ґарантує конституція, ми завсіди будемо заявлятися проти обмежень свободи преси.

Але висловлюючи такий погляд, позволимо собі поставити запит:

Чи дійсно існує свобода преси навіть у демократичних країнах?

Очевидно, що цілковитої свободи писаного слова нема й бути не може в ніякій правоправній, устаткованій державі. Цілковита свобода преси рівналася б анархії. В інтересі цілости держави, публичного спокою і для добра суспільности державні закони накладають на пресу певні обмеження. Коли говоримо про свободу преси, то під цим розуміємо свободу друкувати без попереднього дозволу уряду на видавання часописів і без превенційної цензури. Свобідна преса, це така преса, котра друкує без диктату уряду і цензури, і підпадає приписаним карам щойно тоді, коли переступить межі закону.

Однак не про такі обмеження говоримо. Маємо на увазі ломання свободи слова з боку самої преси.

Одною з найважніших вимог, які ставимо до преси, є писати правду без фальшивого насвітлювання фактів або їх промовчування, коли комусь вони немилі.

Кілька примірів. Підчас польської пацифікації в 1930 р. великий англійський часопис "Манчестер Ґардіян" був переповнений описами польських звірств над українським населенням у Галичині. Таксамо декотрі американські часописи. Коли з вирізками тих газет відомі нам Українці прийшли до одного чи другого канадійського щоденника і просили використати їх у своїй пресі, редактори відмовилися. Канадійська преса з малими виїмками пацифікацію взагалі промовчала.

Недавно відбулася в Ню Йорку конференція 150 методиських пасторів і на ній винесено гострий протест проти еспанського католицького духовенства, кардиналів і епископів за те, що вони напятнували перед світом еспанський большевицький уряд за руйновання церков і масовий морд духовних, Сестер і взагалі католиків. Пастори в одній з найдемократичніших держав охочо наложили б цензуру на відозву католицького духовенства, коли б тільки мали на це право.

Взагалі наставлення ліберальної, не кажемо вже соціялістичної преси, до католицької Еспанії є тенденційне і зичливе до Еспанії большевицької. Це доказує, що свобідна преса в демократичних краях не все інформує безсторонньо, а багато нелюбих собі фактів зовсім промовчує.

Правдиво облудною під тим оглядом є преса ліва, соціялістична, яка однак присвоює собі монополь на правдомовність і оборону демократичних вольностей, коли вдійсности вона є найбільш нетолерантна і стороннича.

Чи можна говорити про свободу преси в значінні обєктивного інформування читаючої публики? Ні. Кількох людей у пресовій аґенції чи редакції може препарувати новинки по лінії особистих уподобань або хвилевих інтересів впливових кол і в той спосіб формується опінію широких верств читачів. Читач, на якого преса має великий вплив, мимохіть засвоює готові і згори накинені погляди на певні справи.

Коли славний англійський конвертит Честертон, католицький фільософ, письменник і блискучий публіцист зайшов на тлі впливів преси в полеміку з Бернардом Шовом, з перекопання соціялістом, сказав:

Правдива свобода слова існує лиш у католицькій пресі. Католицька преса не стоїть на послугах капіталу, ні соціялістичного інтернаціоналу. Католицька преса звязана тільки морально-етичним кодексом.

Роковини Державницького Зриву

Отсим подаємо до відома, що 19-ті Роковини Державницького Зриву вшанується заходом всіх українських католицьких орґанізацій міста Вінніпеґу й околиць

УРОЧИСТОЮ АКАДЕМІЄЮ

яка відбудеться в неділю, дня 7-го листопада, 1937 року, о годині 2.30 пополудні в салі міського театру "Плей Гавз" (напроти міського ратушу).

Увесь дохід іде на допомогу Інвалідам Українського Війська. — Вступ за запрошеннями. — Подрібна програма слідує.

Провінціональний Заряд Б.У.К. Манітобської Секції.

Шестий зїзд БУК-а в Саскатуні маніфестує свою силу

(Продовження зі сторони 1).

Неділя.

Другий день зїзду, в неділю, розпочався читаними Службами Божими, а в 10-ій годині почалась співана Служба Божа, що її відправляв Впр. о. Горошко з Геффорду. Проповідь виголосив Впр. о. І. Бала ЧНІ, з Айтуни.

Після богослужения делеґатів і гостей запрошено на спільний обід у салі Просвіти. По старім і добрім звичаю, що його принято на зїздах БУК-а, підчас обіду не було промов.

Вони розпочались після отворення пополудневої сесії, яку отворив предсідник, п. Д. Я. Стратійчук з Канори, даючи короткий начерк пятилітньої праці БУК-а. Опісля промовляв дост. І. Естей, міністр освіти в саскачеванськім уряді. Замітки до його промови виголосив в англійській мові Впр. о. І. Бала.

Повчаючий реферат про практичні господарські справи виголосив аґроном п. Грицак. Та найбільше зацікавлення викликала обширна й змістовна та високопатріотична промова новоприбувшого з Галичини священика, Впр. о. Горошка, в якій шан. прелеґент із питомим йому молодечим запалом провів ідею боротьби української нації за свою державну незалежність. Кількасотна публика зовсім заслужено надгородила його довготревалими оплесками.

Про нашу будучність у Канаді промовляв п. Ісаїв з Едмонтону, виказуючи цифрами з домініяльної статистики, що число Українців у Західній Канаді зростає з такою скорістю, що за кількадесять літ наше населення в степових провінціях зможе бути рішаючим чинником у життю заходу, розуміється, якщо теперішнє наше покоління потрафить виховати молодь в українськім національнім і релігійнім дусі.

Ще раз промовив Впр. о. Горошко, закликаючи присутніх до зложення жертв на "Українські Вісти". Зібрано $10.50.

— — — — — — — — — — —

Не обійшлось і без щирого, здорового гумору... В часі промов, крізь натовп маси людей біля дверей пробивається висока постать. По одягу пізнати, що то священик. Однак обличчя його не відоме нікому з президії.

"Якийсь священик увійшов," каже один з членів президії.

"Може поликали б його на сцену?"

"А ви знаєте його?" питається другий".

"Ні!"

"Ну, а як він якийсь православний?"

"От була б комедія", — і кілька членів президії здавлюють собі сміх.

Виявляється, що новий гість — це Впр. о. Гуменюк, що якраз приїхав з Торонта на нову парохію в Саскачевані, і врешті його таки кличуть на сцену.

— — — — — — — — — — —

Зїзд продовжується далі. Внедовзі має відбутися вибір Заряду БУК-а на слідуючий рік, а опісля — вечером — мистецькі змагання — співацькі й музичні контести. Та про дальший перебіг зїзду нема вже часу писати, бо потяг відходить.

Кореспондент.

Від Редакції: Просимо секретарів зїзду подати дальший опис зїзду.

Враження з галицького села

По кількох літах побуту в місті приїзджаю до мого рідного села в товмацькому повіті на вакації.

Неділя. На дорогах гуртки дівчат і хлопців. Всі одягнені "эпанська". Ще тому кілька літ я того не бачив. Значить, думаю, не так зле в нашому селі, як пишуть часописи, коли селяни аж так одягаються. Стрічаю знакомого поважного селянина. Питаю, що нового в селі.

— Стара біда, каже, тільки нивки наші щораз вужчі...

— А от, показую, на гурт молоді, як гарно одягаються! Видно, мають гроші.

— В тім то, каже, й біда, що грошей нема, а вони конче "пруться в пани." Від рота собі відривають, крадуть дома і в чужих, щоб тільки по "шляхотськи" вбратися...

Про те, що наших селян огортає манія "панськости", свідчить також отсей, донедав на нечуваний на селі, приклад: Селяни зачинають внутрі малювати свої хати. Очевидно, не можна б мати собі нічого проти того, коли б це було проявом дійсного зросту культури в нашому селі. Та коли хтось каже малювати собі хату, що в ній спить, їсть, варить собі й худобі, це тільки марне витрачування гроша.

Хоч кріза минає, матеріяльний стан нашого села мало що покращав. Селян огортає гарячка еміґрації. Кільканацять родин збирається до Параґваю, бо хтось пустив чутку, що там "добре жити". Виїздять також до Арґентини.

В селян замітний великий нахил до торговлі. Не маючи відповідних фондів і потрібного знання, закладають собі марненькі крамнички в селі, замість іти до міста. В селі, що про нього пишу, на около 2500 душ є аж 8 українських крамниць (жидівської нема ні одної). Всі вони при загальнім зубожінні села ледви животіють та цілком сидять в кишенях маломістечкових жидів. Рівночасно з зацікавленням торговлею росте у наших селян також заінтересовання ремеслом. Та й тут відчувається сильно брак фондів і що найважніше — фахової освіти.

Під релігійним оглядом село, по часовім розбитті, знов зєдналося. Євангеликів уже тільки недобитки. Всього кільканацять родин. Це переважно люди, що вже в нішо не вірять. Що так воно дійсно є, показує отсей факт: До місцевого греко-католицького священика приходить у метрикальній справі один з "визначних" евангеликів. Священик знаючи його як червоного, питає, чому він властиво перейшов на евангелизм, коли він і так в ніщо не вірить. Той отверто відповів: "А, тоді я ще вірив".

Одначе роздор на релігійному тлі, мимо того, що належить уже до минувшини, лишив по собі сліди, які не так скоро дасться затерти. Він сильно ослабив релігійність наших селян. Це можна найліпше завважити в неділю, чи в свято. На богослужения (рано чи пополудні) переважають жінки. Мужчин обмаль. Також доростаюча молодь, особливо мужеська, не дуже пильнує церкви. Другий факт що вказує на упадок релігійности наших селян, це загальне незберігання постів, приписаних Церквою. Наприклад у Великий Піст у селі масово розходиться мясо.

Переходів на латинський обряд тут між нашими селянами нема. В селі є кілька римо-католицьких родин, що донедавна нічим не ріжнилися від наших селян. Говорили по українськи, ходили до церкви, святкували наші свята ітп. Тепер до церкви вже не йдуть... Декотрі з них ходять до костела до містечка Н., декотрі взагалі ніде не ходять. Їх дітей (6), що ходять до школи в селі, вчить релігії римокатолицький священик з м. Н. Він або приїздить спеціяльно до школи на релігію, або їдучи на науку релігії до поблизької польської кольонії, бере тих 6 дітей на свій візок і везе до польської школи.

Декотрі наші діти ходять до чисто польської школи на мазурській кольонії. Школу ведуть польські СС. Юзефітки. Довгий час наші отці рідко заїздили туди й наші діти ходили на години римо-католицької релігії. Аж прийшов до села молодий священик С. Довідавшись, що наші діти ходять на науку римо-католицької релігії, постановив завести там науку грекокатолицької релігії. Приїздить туди і просить сестру управительку виділити йому всіх грекокатолицьких дітей, бо відтепер він вчитиме їх греко-католицької релігії. Сестра згодилася. Входить наш священик до кляси і бачить: повна кляса дітей. Та всі вони говорять по польськи й чогось підсміхаються. Питає священик дітей, якого вони віроісповідання. Вони кажуть, що греко-католицького, та моляться по польськи, бо вони — Поляки... Всього кількоро дітей уміло молитися по українськи. Це сильно збентежило священика. Він не знав, як до тих дітей взятися. Думав, що вже цілком спольонізовані. Щойно пізніше виявилося, що сестра-вчителька нарочно підставила йому дітей-Поляків. Це очевидно роблено в тій цілі, щоб греко-католицьким дітям тяжче було зжитися зі своїм отцем і тим самим, щоб не дати їх зукраїнізувати.

Під впливом невідрадних матеріяльних відносин наших селян огорнула психоза війни. Десь хтось пустить якусь несправджену вістку про конфлікт між двома державами, а в селі аж гуде. В кут ідуть всякі нарікання, болячки щоденного життя, у всіх на устах війна. Разом з тим відживає надія на краще завтра. Цей воєнний настрій села проявляється також у тому, що селяни найрадше читають ті часиписи в яких є багато світової політики.

За те загал дуже мало цікавиться українським політичним життям і в ньому не визнається. Пересічно свідомий селянин скорше вичислить всіх провідних людей теперішньої Европи, як назве одного з наших політиків. Мабуть тому, що про них ніде не чути... Покутське село назагал ще радикальне, або й лівіше. Це тут очевидно овоч довголітньої праці д-ра Макуха. За його працю стрінула його тепер і належна нагорода. Місце т. Макуха займає в головах лівих "батько" Сталін. Знаю одно село в товмацькому повіті (колись твердиня радикалізму), де на вулицях уже в білий день виспівують пісні в честь "геніяльного... батька народів....",

(Б. в "Новій Зорі").

ЗАГОВІР "ЛЮДОВОГО ФРОНТУ"

Німецька преса з великим неспокоєм слідить за дальшим скорим розвитком середземноморської справи. Знесення контролі еспанського побережжя, вперті поголоски про близьку ліквідацію Францією сухопутньої контролі, згідна й рішуча постава Англії та Франції — все це пояснюють у пресі як заговір проти Італії. "Нахтавсгабе" твердить, що большевизм і послушні йому політики людового фронту у Франції та декотрих інших краях започаткували велику політичну акцію в користь большевицької Еспанії і проти ґенерала Франка. Витягнення консеквенції з положення на Середземному Морі, пише часопис, це річ Італії.

ГРІЗНА МІЖНАРОДНЯ СИТУАЦІЯ

Найповажніші політичні круги ріжних держав здають собі справу зтого, що міжнародня ситуація не тільки в Европі, але й на цілій кулі земській погіршується так напрасно, що кожної хвилини може вибухнути світовий пожар. Мимо того в світі панує загальна байдужність. Велика американське преса пише, що Америка не може безучасно дивитися на те, що робить Японія в Азії, бо це було б заохотою для Німеччини й Італії, поступати таксамо в Европі.

ЗМІНА ЖИДІВСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В НІМЕЧЧИНІ

Німецький уряд рішив змінити свою політику супроти Жидів. Досі протижидівську акцію проваджено з одного осередка, з Берліна. Відтепер та протижидівська акція не буде зосереджена в одних руках, а буде полишена місцевим провідникам округ. У деяких випадках це поліпшить долю Жидів; але в тих місцях, де знаходяться окружні провідники, фанатичні вороги жидівства, там положення Жидів погіршиться.

ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА АНҐЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ПРО УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

В Шикаґу появилася накладом Шикаговського Університету книжка анґлійською мовою п. з. "Українці в Злучених Державах."

Це праця проф. д-ра Василя Галича, із Супіріор, Висконсин. Має вона 174 сторін більшого формату, ілюстрована.

Проф. Галич працював довгі роки, щоб зладити ту працю. Він обїхав майже всі українські кольонії по цілій Америці, збираючи відомости про Українців, а також перечитав усі можливі матеряли для своєї праці.

Тому саме його праця цінна. Вона писана інформативно, як для енциклопедії, і буде підручником для тих, що дальше будуть розсліжувати й писати про українську еміґрацію у Злучених Державах.

Автор написав історію української іміґрації, представив теперішній її стан, і сказав свої думки про її майбутнє. Проф. Галич каже, що Українці, так само як інші европейські народи в Америці, швидко асимілюються і стають Американцями. Так, що їхнє майбутнє це вже не питання української іміґрації, але нового американського покоління українського походження. Ціна книжки $2.50.

Деякі неточности і недостатки, що є у книжці, можна справити, коли б автор готував колись нове видання або коли б подібна праця мала появитися українською мовою.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПОЛЬСЬКИЙ 'КАТОЛИЦИЗМ' У ПРАКТИЦІ

Польська влада має славу дуже католицької держави. Та ось як виглядає цей католицизм у практиці: Орґанізація Католицької Акції Української Молоді, яка від двох літ розвивається серед нашого народу, дістала цього року нове статутове оформлення, затверджене воєвідством, принявши при тім назву "Орлів". Здавалося, що та орґанізація так ніні пропаґована Апостольською Столицею і так поширена серед інших европейських народів; орґанізація, як відомо, неполітична, якої головним завданням є поширювати католицьку ідею в практичному житті — не знайде перепон з боку такої католицької влади, якою уявляє себе Польща. Тим часом польська влада в багатьох випадках, як ось у Сасові біля Золочева, заборонила заснування такої орґанізації, бо, мовляв, "у тім криється небезпека для держави."

Коли задумуємось надто довго як зачати нашу працю, найчастіше пора до цеї праці проминє.

В справі ювілейного числа

ДО ШАНОВНИХ АВТОРІВ

Вже зачинаємо складати велике ювилейне число "Українських Вістей" з нагоди 25-ліття Української Греко-Католицької Дієцезії в Канаді. Просимо Шановних Авторів, які обіцяли написати до того числа, щоб прислали свої статті якнайскорше. Всі матеріяли мусять бути в Редакції перед 22-им днем цього місяця.

ДО ВПРЕП. ОТЦІВ І ЗАРЯДІВ ТОВАРИСТВ

У згаданому числі будуть цінні історичні статті, спомини та багато ілюстрацій. Те число появиться найменше на 16 сторін і буде рідкою історичною памяткою. Сподіємось, отже, що багато наших людей, які не є постійними передплатниками "Українських Вістей", схотять мати те ювилейне число. Тому просимо Впр. Отців Парохів і Зарядів Товариств, щоб повідомили нас якнайскорше, кілько примірників ювилейного числа вислати їм до розпродажі після Богослужень, або на зібраннях у своїх салях.

Мимо збільшеного формату, ювилейне число буде коштувати лиш 5 центів.

Адміністрація "Українських Вістей."

Замало говорити, що Ви є прихильником "Українських Вістей". Виявіть свою прихильність ділом - вирівнюючи свою передплату.

Осіння Кампанія Братства

ЗГІДНО З УХВАЛОЮ ВЕРХОВНОЇ УПРАВИ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО БРАТСТВА СВ. НИКОЛАЯ В КАНАДІ

Отсим подається до відома всім членам, всім Відділам Братства і всім Українцям в Канаді, що заряджена осіння кампанія на місяці

ЖОВТЕНЬ — ЛИСТОПАД — ГРУДЕНЬ

і підчас цілої цієї кампанії нових членів принимається до **Братства без вступного.**

Тому жовтень, листопад і грудень, хай будуть місяцями живішої праці для приєднання нових членів до нашої організації.

Українське Запомогове Братство св. Николая це одинока найбільша і найсильніша українська запомогова католицька організація в Канаді — з нагоди осінньої кампанії принимає в члени всіх Українців греко-католиків — старих, молодих, женщин і мужчин, професіоналістів, робітників і фармерів — від 15-го до 60-го року життя.

Кожний аплікант має до вибору аж 4 роди обезпеки. Ними є: допомога підчас слабости й каліцтва; грамоти платні по смерти члена; грамоти платні за життя члена (так звані 65-літні ендовмент); також 20-літні грамоти: посмертне й похоронне.

Українське Запомогове Братство св. Николая є для братньої допомоги й обезпечення, а не для зиску, а виключно для охорони своїх членів і їх родин. Обезпечення це така ощадність, при якій уже згори знаєте, кілько ви собі постановили заощадити за свого життя.

Нашим бажанням є, щоб відділи Братства були по всіх місцевостях широкої Канади, де тільки живуть Українці греко-католики. Відділи Братства повинні бути при кожній нашій греко-католицькій парохії і при кожнім просвітнім товаристві.

І ця КАМПАНІЯ буде вдала, якщо ми видобудемо з себе бодай троха давньої охоти, доброї волі та зрозуміння цього обовязку.

Тепер уже думайте над тим, як буде виглядати в кампанії ваша громада і ваш відділ з кінцем грудня ц. р. Тому беріться зараз до праці, щоб ваша громада і ваш відділ належали до найкращих при закінченню кампанії.

В цім часі покажіть ту добру охоту й завзяття працею для Братства, спільними силами, рамя об рамя, а тоді програма наша здійсниться.

Закликаємо всіх, у кого щире серце й охота, послужити своїй матері-організації а тим самим і свойому народові. Нехай кожен відділ, кожен член і в кожній місцевості покажуть ділом-трудом для Братства, що ідея організованої праці серед канадійських Українців живе й поступає, що йде безупинно вперед, на зустріч кращому майбутньому. До праці!!!

За Верховну Управу:

Іван Жаровський, голова. **В. Саган,** секретар.

Ukrainian Mutual Benefit Ass'n of St. Nicholas of Canada

Box 3641 Sta. B. Winnipeg, Manitoba.

Вже 7,000 років тому

НИНІШНІ ҐЕНІЯЛЬНІ ВИНАХОДИ ТЕХНІКИ Є ТІЛЬКИ ПОВТОРЕННЯМ ДАВНІХ

Люди з подивом дивляться на винаходи новочасної техніки. Не знають, чи забувають, що багато з них ніби нових чуд, на ділі є тільки повторенням творів людського ґенія, що вже давніше існували й які загинули тільки в часі, що не сприяв культурному розвиткові. Головно в добі, коли було багато політичних і суспільних потрясень, у добі так званої мандрівки народів. Пізніше ті давні винаходи повторено, подаючи їх за новий, власний винахід.

Дивує тут не тільки те, що три чи чотири тисячі років тому деякі ділянки техніки були вже дуже високо розвинені, як головно те, що ця новочасна, досконала, як кажуть деякі, техніка, що має до своєї розпорядимости багато уліпшень, не змогла досі дорівняти деяким ґеніяльним досягненям старинних учених.

Косметика 7,000 років тому.

Багато технічних винаходів має свій початок у преісторичних часах, як ось шпильки до волосся, ножички, совги, які робили з костей рена, і пила. У Мезопотамії вже 5,000 років тому стригли вівці ножицями, а в давньому Єгипті жінки ножичками обріаували нігті. Їхне косметичне приладдя було таке прецизійне, що вдоволило би й найбільшу нинішню красуню. У швайцарських і ломбардійських гробівцях найшли прецизійно вироблені з бронзу ложочки до вух, щипчики та довбачки до зубів. Сумерійські дами вживали вже шмінки всіх родів. У руїнах старинного замку в Сенджірлі найшли в нижі, що була купальною кімнатою, мисочку з порошком, яким і нині усувають заріст без бритви. Лікарі виконували найважчі операції, як цісарський проріз і трепанація чашки, такими знаменитими інструментами, що їх уживають і нинішні лікарі-специялісти.

Залізо, що не ржавіє.

До прастарої культури належать також видобування й обрібка заліза. Вже 7,000 тому знали витоплювати залізо з руди та виробляти знаряддя, які своїм майстерним виконом дивують нинішніх техніків. Лишаючи вже набоці знаменито вироблені ножі й серпи, що їх знайдено в піраміді єгипетського фараона Хеопса, техніки подивляють величезну залізну кольону, яка не ржавіє. Залізний моноліт з хемічно чистого металю, довгий на 20 ярдів, важить 35,000 фунтів. Находиться в Кутубі, півтора милі від Дельгі. Нинішні техніки не можуть зрозуміти в який спосіб, уже так давно, бо кольона має поверх 7,000 років, можна було одержати однородний такий величезний залізний бльок. Нині такої великої брили заліза, при всіх здобутках техніки не можливо вилити. Здогадуються, що та кольона, це не діло людей, але своєрідний метеорит. Всетаки ця кольона в Кутубі свідчить, що вже 7,000 років тому знали залізо та ним у практичному житті послуговувалися. Залізний промисл стояв тоді дуже високо.

Гончарські тайни.

В руїнах старинного мексиканського міста Теопігнакан найшли вази, високі на 3 метри, сірої краски. Вони тверді й лискучі, з вигляду подібні до заліза. Але є такі легкі, що дитина без труду їх піднесе. Американські хеміки за всяку ціну хотіли довідатись, з чого і як ті вази зроблено, та на жаль, хоч визначено 50,000 долярів нагороди, безуспішно. Досліджено тільки, що ті вази зроблено з мішанини глини й заліза, але як їх змішано, це залишилося тайною.

Шкло, що не товчеться.

Старинні народи знали також як довести слоневу кість до стану мягкої маси, з якої робили кістки. Цієї тайни не відкрили досі. Римляни, Араби, а мабуть також єгиптяни вміли робити мягке шкло, яке тягнулось і гнулося. В Европі таке шкло зачали виробляти щойно від дуже недавна. В 1857 році появилося, як думали, вперше шкло, яке не товчеться. Та це не було правдиве, бо вже 1610 р. перський хаш Аббас Великий обіцяв прислати еспанському королеві Филипові III. шість чаш, які не стовчуться. Є переказ, що до одного старинного короля прийшов ремісник, який умів робити шкло, що не товклося і гнулося під ударом молотка як розпалене залізо. Король довго приглядався полисам небуденного шкляря і врешті запитався, чи ще хтось крім нього знає тайну того виробу. А коли шкляр заперечив, тоді король приказав відрубати йому голову, говорячи, що золото і срібло зовсім стратить на вартості, коли пошириться продукція цього шкла.

Автомати й самоходи.

Старинні техніки знали також тайни механіки, які ми нині подивляємо. Вміли вони робити статуї, що автоматично рухалися. За фараона Рамзеса XII. загальний подив викликувала штучна людська фігура, яка ходила та рухала головою. Таке чудо було також у Гієрополісі, а в дельфійській святині були т. зв. Келяди — золоті статуї жінок, що ходили і співали. Старинний учений Герон з Олександрії виробляв автомати, які коли було вкинути до них одну драхму (тодішня монетарна одиниця), висували пачки, де були предмети споживття, перфуми і ріжні дрібнички. Той учений построїв також гидравлічну інсталяцію, що самочинно, автоматично відчиняла тяжкі ворота святині. На 120 років до Христа за цісаря Камодусса техніка стояла вже так високо, що вміли будувати вози, які їхали, поружувані механізмом. В Римі були "таксівки". Одну з них подрібно описує один літописець. На її осях були приміщені прилади, що показували час і переїхану віддаль. Коли "таксівка" переїхала одну милю, камінчик злітав до металевої посудини, приміщеної внутрі воза. За їзду плачено згідно з тим, кілько було камінчиків у посудині. У старинности вже знали автоматичні кльозети (ватеркльозети) і вінди. За часів кретенської цивілізації палати багатіїв мали гігієнічні інсталяції, що під оглядом досконалости в нічому не уступають нашим. За Юлія Цезара (50 літ перед Христом) були вже вінди, що підносили на велику височінь будівельні матеріяли та дикі звірята, що жили в підземллі під ареною цирку.

Прецизійна вага і компас

Король міста Ур у Мезопотамії Дунгі І., що жив 5,000 років тому, мав незвичайно ніжний прилад до важення. Одиницю міри тягару, якої вживали при тій вазі, обчислили докладнісінько на підставі відношення довжини секундового маятника під трицятим степенем ширини.

Не менш подивугідним було те, що 25 років тому найшли на дні моря біля Антикітери скомплікований інструмент, який, як пізніше виявилося, був точним компасом. Слід згадати, що старинні наукові книжки часто говорять про прилади до обчислювання положення кораблів на повному морі. Бо китайські літописи з року 1165 до Христа згадують прилад "Тінг-Нанхінг" — це значить "річ, що показує полудне".

Старинні літаки

Початки летунства сягають також дуже давніх часів. Стверджено, що вже на 400 років до Христа Архітас з Таренту, грецький учений, збудував літак, який назвав "літаючим-голубом". В 860 році по Христі, араб Абуль-Карім намагався построїти платовець. В 1065 р. бенедиктійський монах відбував лети у Мельмесбері. В 1232 році вибудували в Пекіні великі бальони, виповнені підігрілим повітрям. Даки, воюючи з Римлянами, послугувались "вогненними смоками", який випускали на ворогів. Ці своєрідні літаки представляли лоб смока, прикріплений до скіряного мішка. Приміщена всередині лоба олійна лямпа огрівала повітря в мішку, наслідком чого він підносився в гору, викликуючи переполох у ворожих рядах.

Тайна електричности

Досі ще не стверджено з цілою певністю, чи старинні народи, а головно египтяни, етруски й інші знали електричність. Однак устійнено, що кольони, які окружали єгипетські святині, були заосмотрені в машти, що виконували призначення громозводів. Один із написів у святині Едфу каже, що ті машти служили до того, щоб "бурі відтяти дорогу до землі. З тією метою обкували машти "міддю, що находилася в краю." Жиди мабуть знали, як громити й перехвувати якусь ближче незнану "божу" силу, що находилася в повітрі. Мабуть знали також робити стрільний порох і динаміт. Про це говорить Мойсей. Можливе, що він, вихований жерцями, пізнав неодну тайну їхньої таємної науки, яку зберігали перед юрбою, як виключний привілей своєї касти. Деяку частину тієї науки становили якраз відомости з ділянки електричности й магнетизму. Послугувалися ними в релігійних містеріях і з метою оборони перед ворогом, що нападав на край.

Значить, нічого нового під сонцем.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ

Польський і німецький уряди закінчили умовою свої довші переговори в справі національних меншин. Обидві сторони зобовязуються шанувати права національної меншости, польської в Німеччині й німецької у Польщі щодо вживання рідної мови в школах і урядах, свободи віроісповідання і преси, приватного шкільництва й горожанства. Кілька місяців тому польська й німецька преса робила поважні закиди другій стороні за переслідування своїх земляків. Загально думають, що ця нова умова має велике значіння для скріплення приязні між Польщею й Німеччиною.

Рідко буває така нагода як тепер: за $2.00 маєте "Українські Вісти" на цілий рік, великий ілюстрований календар даром і можність виграти поважну суму в Пресовім Контесті.

Про Здоровля

ОБІГ КРОВИ У ЛЮДСЬКІМ ТІЛІ

Що кожна людина повинна знати про живчик.

Серце людини, це сильний мотор, що працює без упину. Кожний скорч його двох комірок витискає до розлогої системи елястичних бючок (артерій) в тілі певну кількість крови. Рух тієї крови спричинює филювання, що поширюється із постепенною маліючою початковою скорістю в бючках й заникає врешті в найдрібніших волосковатих посудинах. І власне цю филю крови витисканої з серця до бючок, ми й називаємо живчиком (пульсом).

Можемо ту филю обсервувати на кожній бючці, а на бючках, положених ближче поверхні тіла, під шкірою, можна живчик вичути пальцем. За кожним разом, як серце корчиться, вичуваємо один удар живчика. Удари живчика дають нам отже образ того, як працює серце — скорше чи повільніше.

Число ударів живчика змінюється в ріжних добах людського життя. У жінок воно пересічно вище як у мужчин. Нормальна кількість ударів живчика на мінуту у здорових людей виносить: в першім році життя 120 до 130 разів; в третім році коло 100; в десятім 90. У мужчин у віці від 15 до 50 літ 71 до 72 удари, в жінок 80 ударів. У дальших літах цифра ця збільшується й досягає 90 ударів у 80-тім році життя.

Але в деяких людей число ударів живчика доходить і до 100 на мінуту, або зменшене понижче 50 на мінуту, не мусить бути доконче хоробовим проявом. Наприклад: є цілком нормальні, здорові люди, які через ціле своє життя не мають ніколи більше ударів живчика, як 50 на мінуту. Наука медицини схилюється тепер до погляду, що менше належить уважати на повільність або скорість ударів живчика— прискорення ударів живчика називається в медицині тахикардія, а звільнення брадикардія — як на правильність або неправильність ударів.

Живчик повинен бути мягкий і повний, сила ударів повинна бути однакова, мусить отже бути одностайна й рівномірна (в однакових відступах часу).

В людей низького росту живчик на загал скоріший (коротша дорога), як у людей високих.

Деякий вплив на кількість ударів має теж положення тіла. Людина, що стоїть, має живчик на кілька ударів скоріший, як людина, що сидить; нову ж живчик людини, яка сидить, менш-більш на три удари скоріший від живчика людини, що лежить.

ОТСЯ СИСТЕМА Є СПРАВЕДЛИВА

Правдива співпраця показалася цілими роками справедливою системою людських громад. Вона буде стало розширятися, бо ті самі ідеї не можуть продовжуватися при помочі якої іншої ідеї.

Албертійські Пулові Елеватори уявляють собою найвищий степень розвою контрольованого кооперативного збування збіжжя.

Повинно бути ціллю всіх албертійських хліборобів помогти цій системі і цій справі найкраще розвинутися.

Везіть своє збіжжя до

Alberta Pool Elevators

Крім цього на частість ударів живчика мають вплив хворобові прояви. Передовсім гарячковий стан, цебто підвищення температури тіла понад 37 степенів тепла Цельзія, збільшує кількість ударів живчика. На кожний один степень підвищення температури тіла, число ударів живчика збільшується менш-більш на 8 ударів. Число ударів живчика збільшується теж при недугах серця на нервовім підкладі, при надмірнім уживанні тютюну й інших недугах та недомаганнях. Рівнож всякі біги та загалом різні тілесні зусилля підвищують число ударів живчика. Підвищення живчика слідує теж при сильнім душевнім подразненню.

* *

Кількість ударів живчика на мінуту рахуємо звичайно в цей спосіб, що вичуваємо й числимо кількість ударів натискаючи легко великим пальцем живчик, що находиться в руці при насаді долоні, по стороні великого пальця, безпосередно під скірою — глядячи одночасно на годинник, найкраще такий, що має секундову вказівку. Можна й собі самому змірити живчик, натискаючи великим пальцем одної руки, живчик на другій руці. Однак тоді мірення не буде вказувати дійсного нормального числа ударів, бо при міренню живчика собі самому, числячи удари живчика, стає чоловік мимоволі дещі зворушений і число ударів збільшується. Удари живчика на руці можна теж при відповіднім держанню (легкім зігненню) руки й відповіднім насвітленню руки, обсервувати очима, не дотикаючи пальцем.

Удари живчика можемо вичувати й числити не тільки на руці, але всюди там, де артерія йде безпосередно під скірою (наприклад на висках).

ЯК РОСТУТЬ ХЛОПЦІ І ДІВЧАТА

Відомо, що дівчата скорше розвиваються від хлопців. Однак і в них є доба, коли вони ростуть помаліше. Доба скорого й помалішого росту в дівчат коротша, як у хлопців. Ось як виглядає ріст хлопців і дівчат від першого до 20 року життя:

Хлопці й дівчата ростуть однаково до 10-го року життя, до 6-го року скоро, потім помалу. З десятим роком життя цей стан зміняється. Хлопці ростуть ще два роки помалу, а дівчата вже від 10-го року починають рости скоріше й тоді переганяють хлопців. На 15-му році скорий ріст дівчат кінчиться, й тоді хлопці що ростуть скоро аж до 18 року, їх знову переганяють. Хлопці перестають рости в 25 році, дівчата в 20-ім.

БОМБОВИЙ ЗАМАХ НА КОЛЬОНІСТА

В Ланівцях, повіт Борщів, виконав хтось бомбовий замах на хату кольоніста Івана Міса. Бомба зладжена з артилерійної ґранати, вибухла, а відламки її зранили жінку Міса та заподіяли в хаті шкоди на 150 злотих.

В Совітах розстріляли трьох військових кухарів за те, що зварили летунам зіпсуту вепровину. Можна собі уявити, який крик підняла б ліва преса, як би так подібний вирок наступив за царської влади. А "народньому" судові товаришів ніхто навіть не дивується.

ЗАМОВТЕ СОБІ КЕЙС ТАКОГО ҐАТУНКУ, ЯКИЙ НАЙЛІПШЕ ЛЮБИТЕ — СЬОГОДНІ

This Advertisement is not inserted by the Alberta Liquor Control Board, or by the Government of the Province of Alberta

Хто дістане даром календар

Великий Ілюстрований Календар “Українських Вістей” на 1938-ий рік дістане ДАРОМ, яко премію, той, хто пришле **найменше два доляри** на передплату “Українських Вістей” і крім того 5 центів на пересилку календаря.

Накдад календаря не буде великий, тому **висилайте найменше $2.00 на передплату якнайскорше.**

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

ПОВИТАННЯ НОВОГО ПАРОХА В ГЕМИЛТОНІ

Дня 19 вересня ц. р. українська греко-католицька парохія св. Духа в Гемилтоні витала нового пароха в особі о. Мих. Оленьчука. Неділя. День ясний, гарний. До гарної нашої церкви спішили всі парохіяни, Українці і греко-католицькі Мадяри, старші й молодь. На читаній і співаній Службі Божій святиня переповнена вірними. Отець Парох при святім престолі в сувокупленню разом зі своїми парохіянами вносив щирі мольби до Всевишнього і Володарки України — Матери Божої. Вірні численно зібралися, щоб побачити нового Отця Пароха й почути слово Боже з його уст. А він у ясних і щирих словах вливав у їх серця духа згоди, солідарности й любови, казав, що він буде для свого вірного стада батьком, опікуном, учителем, лікарем душ. Буде старатися також про матеріяльні справи парохії, про сплату довгів, які кожній міській парохії докучають. Заявив співпрацю з українськими національними організаціями, які для церкви прихильні.

По Службі Божій у Парохіяльній галі відбувся обід в честь пароха, а потім була забава, яка затягнулася до 10-ої години вечером. Були старші й молодь. Всі гарно забавлялися, а Отець Парох серед них радів, як радіє батько серед добрих дітей. Промовляли бесідники, з чужих говорив п. Меккей, ліберальний кандидат. Потім у ласкавих словах промовив о. М. Оленьчук і подякував за таке щире й гарне приняття, а членкиням Жіночого Товариства за їх труд при приладженню смачного обіду. Присутніми були члени парохії, Жіночого Товариства, Запомогового Братства св. Николая, Товариства ім. М. Шашкевича, Клюбу Молоді Українського Національного Об'єднання і діти. Загального доходу з цього дня було $195.45. Видно, що всі парохіяни полюбили свого нового пароха відразу, бо люди не дадуть своїх грошей тому, кого не люблять.

ВІНЧАННЯ

В неділю, 3-го жовтня, в церкві св. Духа відбулося дуже гарне вінчання панни Марусі Лащук і п. Дмитра Черця. Панна молода як донька дуже заслужених парохіян нашої церкви і як членкиня хору й аматорського гуртка, тішиться симпатіями всіх парохіян, тому на вінчання прийшло так багато людей, що церква була заповнена. Молодят вінчав о. Михайло Оленьчук, який у своїй проповіді згадав, що ту панну молоду, що її тепер вінчає, у Вінніпегу її хрестив. Весільна забава відбулася в парохіяльній галі.

Парохіянин.

Хто жде аж йому визначать у світі якусь роботу, вмре, поки щось ізробить.

ПРАЩАННЯ

В днень 15-го вересня розійшлася несподівана, сумна вістка між вірними парохії св. Василія Великого в Ріджайні. Епископська Канцелярія зарядила зміну пароха. Мимо робучого дня поважне число вірних зійшлося вечером помолитися й почути пращальні слова свойого дорогого душпастиря, Всеч. о. І. Тилявського.

По молебні зійшлися всі до церковної салі, де вірні члени парохії щирими словами пращали свого сторожа душ. Говорили промовці від заряду церковного, від Сестрицтва, від БУК-а і від молоді. В промовах всі підносили великі заслуги о. Тилявського так на полі церковнім, як і на народнім. На церковнім полі улюблений душпастир за один рік побуту своєю непохитною волею й завзятою постановою піднести свій нарід на вищий щебель моралі й виконування обовязків віри, патріотизму, вспів завести лад фінансовий і організаційний. Незгідливий елемент мусів віддатися. З малими силами зорганізував хор, який під його управою кілька разів минулої зими тішив українських слухачів рідною піснею через радіо.

Тяжко описувати серед яких труднощів працював наш утрачений парох, але його сильний характер, придержання засад, трудолюбивість і примірність в життю дійсного місіонаря, поконали все. Громада духом скріплена, фінанси подвоєні, молодь зібрана і зацікавлена всім, що в Українців краще.

З відходом о. Тилявського ми втратили провідника, що освітлив нам дорогу. Всі, що зрозуміли й пізнали те світло, підуть вказаною стежкою і кожний свій поступ для віри й народу завдячуть Всеч. о. Тилявському.

На другий вечір, 16-го вересня, зійшлися знов громадно вірні на Молебень. Перед престолом стояв уже інший молоденький священик, Всеч. о. Фик. Приємне враження зробили перші слова нововисвяченого нашого пароха, його вік наповнив надіями.

На піддану Всеч. о. Тилявським думку жіноцтво приготовило чайну перекуску, при якій заряди всіх товариств відповідно витали нового душпастиря.

Зі Всеч. о. Тилявським, що полишив по собі так багато приємних спомнів, пішли наші щирі побажання дальших успіхів. З Всеч. о. Фиком лишається постанова йти дальше вперед без огляду на перешкоди. Всеч. о. Фик рукоположений на священика для 25-го липня ц. р. в Етелберт, Ман. Фільософічні й богословські студії покінчив він у Монтреалі. Дня 1-го серпня відправив першу Службу Божу у своїм родиннім містечку Гарленд, Ман.

Ю. К.

МИРНАМ, АЛТА.

В імени льокалю Албертійської Учительської Організації в Мирнам та дітей з Ню Мирнам, Олд Мирнам, Боваллон, Олд Боваллон, Савт Ривер, Метегама, Равнд Лейк, Угрен, Богдан, Петфайндер та Грін Буш шкіл я бажаю сердечно подякувати всім тим фармерам та фармеркам, що так щиро відгукнулися з матеріяльною допомогою для людей а головно для дітей у висохлих частинах провінції Алберти.

Ми назбирали два вагони городовини.

В Мирнам ми назбирали поверх 500 міхів бараболь, 35 міхів буряків, 10 міхів моркви, 125 міхів капусти, 3 міхи муки, 20 міхів брукви, 2 міхи каляфіорів та 30 гарбузів.

Мирнам-Бовалон околиця знов доказала, що в щедрості вони перші.

Городовина піде до Дженер, Алберта.

Імен жертводавців не подаемо, бо це забрало б багато місця в часопису.

З поважанням,

Василь М. Тересьо, голова льокалю Албертійських Учителів у Мирнам, Алта.

З РІДЖАЙНИ, САСК.

“Новий Шлях” дня 31. серпня ц. р. під наголовком “З поїздки з Ріджайни до Момарт” помістив допис, якогось Топольницького, в якій цей дописувач береться критикувати нашу Українську Католицьку Епископську Канцелярію в Вінніпегу та й пробує гавкати на о. Тилявського.

Згаданий дописувач “Нового Шляху”, А. Т. (по фаху погребник сілірським треном забитих ґофрів і головний СГ) у своїй головці думає, що він своєю критикою Епископську Канцелярію так налякає, що вона, беручи собі до серця його у “Новому Шляху” друковану допись, сейчас заверне зі старого, усьому християнському світові добре знаного Божого пляну на новий (саскатунський) шлях.

Дописувач “Нового Шляху”, видно, не знає, що католицька Епископська Канцелярія так у Вінніпегу як і в цілому світі все керується виключно авторитетом апостольським, Божим, і длятого власне не може завертати на новий шлях.

Дописувач “Нового Шляху” А. Т. не знає, видно ще й те, що о. Тилявський був би “лінивим і лукавим слугою” Церкви Божої, якщо б спостерігши у своїй отарі вовка, шкідника, стояв з заложеними руками.

Що дописувач “Нового Шляху” А. А. цього всього не знає, дивуватися не треба, бо він, як автокефаліст, судить усе після себе. О. Тилявського також розуміє лиш по свойому. Дописувач “Нового Шляху”, сарака А. Т. розуму й відваги набрався зі свойого улюбленого і єдиного “Нового Шляху” в румунської автокефалії. На доказ візьмім хоч би таке в Новім Шляху поміщене: “Священикові можна вірити лиш тоді, коли він у ризах...” “Ой, так, так, чим горщок накипів, тим і воняє.”

Що дописувач Нового Шляху А. Т пише, будьтоби о. Тилявський був противником святкування Листопадового Дня, то також не знає, що пише. Неправду пише, бо в Ріджайні дня 15-го листопада, а в Бінфейт Саск., 22 листопада, 1936, Українці католики краще чим другі той пропамятний день відсвяткували і відповідні суми в готівці, при тій нагоді для нещасних, в рідним краю терплячих калік, інвалідів зложили й через свою Епископську Канцелярію переслали.

Також неправду дописувач “Нового Шляху”, А. Т. пише будьтоби по усіх кольоніях, куди о. Тилявський доїзджає йому на перекір, повстають нові відділи УНО, або СГ. Власне, що якраз противно треба його тут розуміти. Бо всі наші парохіяни куди о. Тилявський доїзджає, вже достаточно пізнали сарак з УНО із СГ і одні вже давно, а другі цего року від них свої Укр. Католицькі Громади очистили.

А тепер киньмо оком на нерічеву допись дописувача “Нового Шляху” де говориться про повставання нових відділів УНО і рівночасно критикується Еп. Канцелярію, закидаючи їй “велику помилку” у тім, що посилає о. Тилявський на парохії розбивати.....

Якщо о. Тилявський причиною повставання нових відділів УНО, то пощож закидати Еп. Канцелярії якунебудь помилку? Ліпше булоби в такому случаю Еп. Канцелярії красненько подякувати, що дає причину, через о. Т. УНО-ві так гарно розвиватися. Це власне булоби консеквентно, а не гавкання.

Видно, що дописувач “Нового Шляху” перше наївся не-певних грибів, й аж по тім написав до “Нового Шляху” допись.

На закінчення цього дописувачеви “Нового Шляху” А. Т. раджу щоби пильнував лопати й піка, бо пером може смертельно скалічитися.

А “Новому Шляхови” раджу, щоби завернув на право, й маючи все на мисли Господні остороги: “хто мечем воює, від меча згине” станув по стороні **Христа і Його Церкви.**

Парохіянин.

ПОДЯКА

Щиренько дякую Жіночому Товариству при церкві св. Йосафата в Торонті, Онт., за ласкаві побажання і дарунок у сумі десять долярів з нагоди мого виїзду до Гемилтону.

о. Мих. Оленьчук.

Повідомлення

ДАВФИН, МАНІТОБА.

Як уже всім відомо, в містечку Давфин будується нова мурована церква, котра має бути одною з найкращих церков у Канаді.

Цю церкву будує широковідомий будівничий і архитект Всч. о. Ру, парох з Кукс Крік, Ман. Властиво тепер зачали покривати бані цеї церкви мідяною бляхою, а дах добірними гонтами. Покриття цього даху забере немало гроша.

У днях 28, 29 і 30 цього місяця в місті Давфині відбудеться базар на користь церкви і тому проситься всіх, котрі мають базарові тикети, щоб старалися їх найскорше розпродати й відтинки надіслати до заряду. Ті, котрі ще не мають наших базарових книжечок, а хотіли б помогти нам у виконанню цього прекрасного діла, просимо написати, а ми негайно вам вишлемо.

Дякуємо щиро всім, котрі помагали й помагають нам збудувати гарну церковцю для слави Божої.

Всі жертви проситься салти на адресу нашого отця пароха:

Rev. A. Roborecki,
Box 64 Dauphin, Man.

НАВІТЬ МЕДВЕДІ ТІКАЮТЬ ІЗ СССР

В північно-східній Фінляндії показалися масово медведі. Число їх значно збільшилося тому, що до Фінляндії передісталися медведі з Совітської Карелії. Медведі схоплюють у білий день худобу фінляндських селян.

Де жебраки ховають гроші? В жидівській лазні у Варшаві купався жебрак Фольсок. Своє убрання лишив він у шатні. По купелі хотів убратися в сподні, але побачив, що хтось відтяв ногавицю, в якій було зашитих 7,000 злотих у 50-злотових банкнотах. Так у подертих сподних жебрака був правдивий банк.

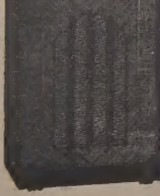

Investigate!

Northern Electric RADIO

До незрівняної досконалости 6-ох Нортерн Електрик Беттері Радій долучено нову ощадність. Також її “Мирофонік” А.С. столових і зі скритками сетів, котрі можна набути за ціну від $19.95 до $237.50.

CARDIFF - $77.50
Модель 523

Пятьтюбові довго- і коротко-хвилеві радіопередачі і поліційні повідомлення. Магна Дайел для лапання стацій. Гарний кабінет з “V” гарно виробленим горіховим передом.

For further particulars, literature, the name of your nearest dealer, write

NORTHERN ELECTRIC COMPANY LIMITED
Calgary Edmonton

Базар у Скаро, Алберта.

Товариство “Український Народній Дім” у Скаро докінчує будову свого Дому і з того приводу справляє **ТРИДНЕВИЙ БАЗАР у днях 22, 23 і 25-го жовтня,** з такою програмою:

В пятницю, 22-го жовтня — Представлення п. з. “Дідусь на відпочинку”. Вступ 15с. Після представлення **гра в бінго.**

В суботу, 23-го жовтня — Танець. Добірна орхестра. ВСТУП ВІЛЬНИЙ. Після забави — **гра в бінго.**

В понеділок, 25-го жовтня — Танець, а опісля розігравка нагород.

Кожноденно програма починається в 6-ій годині вечером.

Українці в Скаро й сусідніх околицях! Приходіть на цей базар кожного вечора і своїми жертвами допоможіть викінчити Народній Дім, щоб уможливити Товариству дальшу культурно-освітню працю.

Петро А. Скоцко, голова
Николай Козяк, фін. секретар.

Вісти з Вінніпегу

(Від нашого кореспондента)

ДВІ РІЧНИЦІ

В суботу, 2-го жовтня, Жіноче Товариство ім. княгині Ольги обходило 14-ту річницю свого існування. Товариство відзначило свою річницю бенкетом, який відбувся в Інституті Просвіти. Господинею бенкету була пані К. Бабій, голова товариства.

Підчас бенкету складали привіти слідуючі особи від ріжних організацій, котрі вони репрезентували: п-і А. Кривоніжка, п-і А. Гайда, А. Войтко, п-і Н. Поздровська, п-і Н. Попель, І. Дерик, І. Гричук, п-і К. Гикава, п-і А. Гаврилюк, п-і Е. Ільчишин, п-і Лучків, п-і Антонюк, п-і А. Величко, П. Яцина, Д. Дудка й панна Галя Гаврилюк.

Слідуючого дня Рідна Школа ім. М. Шашкевича влаштувала 13-ту свою річницю. Господарем бенкету був голова Рідної Школи Іван Підбурачинський; секретарював Йосиф Щербаневич.

Привіти від своїх організацій вигосили слідуючі: Т. Д. Ферлей, який також підніс заслуги Т. Г. Масарика. Д. Пташник, п-і П. Бурка, п-і М. Кіцманчук, І. Давидюк, С. Кольба, М. Банащук, С. Баран, М. Ганущак та П. Гаврисишин.

Головним промовцем підчас бенкету був о. П. Божик, який був душею організації головно в її початках.

НОВИЙ НАЧАЛЬНИК

Після виїзду кошового В. К. Чижа до Східньої Канади, начальником місцевого коша С.Г.Д, імейовано обозного скарбника В. Борецького.

ЗНАК, ЩО ВИБОРИ БЛИЗЬКО

В Манітобі ходять вперті чутки, що провінціональні вибори відбудуться як не цеї осени то слідуючої весни напевно.

Значучою ознакою наближаючих виборів є оживлений передвиборчий рух ріжних партій. Урядова партія збирає виборчі фонди, кредитовці переорганізовуються, а консервативна партія вже почала іменувати кандидатів.

АВРАМЕНКО ПРАЦЮЄ ЕНЕРГІЙНО

В пятницю, 1-го жовтня, на запросини Василя Авраменка відбулися в Інституті Просвіти сходини під головуванням д-ра Т. Дацкова, на котрих створено Комітет Прихильників Фільмової продукції Василя Авраменка, щоб нести всебічну громадську допомогу для розвитку української фільмової продукції в Канаді. Комітет поставив собі слідуючі завдання:

1. Притягнення матеріяльних засобів на основі певної контролі.

2. Допомога порадами з артистичного боку. 3. Допомога порадами з ідеольогічного боку.

Тісніший комітет уконстатував себе як слідує: Др. П. Гуцуляк, голова; п-і М. Дима й Др. М. Мандрика, заступники голови; Д. М. Ільчишин, писар; В. Біберович, скарбник. Провірники: Др. М. Мигайчук і пані Е. Ситник.

ПРОДАЛИ 45,000 ЯБЛУК

Члени Клюбу Кивенис продали 45,000 яблук на вулицях міста минулої суботи. Зібрано 2,400 долярів. Чистий дохід призначено на заплачення “залізних легенів” (“айрон ланг”), котрих вживають для ратування терплячих від паралїжу.

Помимо гострого вітру та дощу який перепадав час від часу, цього року зібрано 450 долярів більше, як минулого року.

ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШЕ ПОЛІЦІЇ

Через минулих два роки злодії вломилися шість разов до склепу Орецького на Селкирк Евеню й забрали річей вартости 5 тисяч долярів.

Про це довідалася міська рада з листа від власників склепу, які домагаються, щоб для їх склепу призначити спеціяльну охорону, бо дотеперішні крадіжі сталися тому, що поліції зарідко переходили попри склеп. Міська рада переслала цей лист поліційній комісії.

ПІДНЕСЛИ ЦІНУ МОЛОКА

З днем 1-го жовтня Рада Контролі над Молоком, яку недавно назначив провінціональний уряд згідно з постановою останньої легіслятури — піднесла ціну молока в склепах на один цент від кварти. Дотепер ціна молока була 9 центів від кварти, а 10 центів, коли довозчики доставляли до хати. Тепер заведено одну ціну.

Проти повищих заряджень повстала опозиція з усіх сторін — тимбільше, що Рада не зарядила прилюдного переслухання всіх заінтересованих. Твердять, що з підвишки продавці молока не скористають — а найбідніші покупці потерплять найбільше. Кажуть, що ціни зрівнано на домагання деяких компаній.

На останнім своїм засіданню міська рада однозгідно постановила домагатися, щоб провінціональні власти зарядили основне розсліджения цін молока. Організації склепарів також внесли протести. Майже всі склепи збирають підписи своїх покупців, щоб привернути попередні ціни молока.

ВИБОРЦІ БУДУТЬ РІШАТИ

Цеї осени виборці будуть не тільки вибирати мейора, алдерменів і шкільних тростів, але й рішати про те, чи скасувати уряд мейора, а на його місце встановити менеджера, чи дати право голосу всім дорослим особам та чи дозволити міській раді видати 185,000 долярів на будову будинку, щоб примістити деякі міські уряди.

В найближчих тижнях виявиться відношення виборців до повищих справ.

ЗАВЕЛИ КОРОТШИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ

Почавши від минулого четверга в склепі Годсон Бея заведено 40-годинний тиждень праці. Це включатиме одну годину на обід. Дотепер робітники працювали 43 години на тиждень. Склеп буде отворений від 9.30 до 6 години, а в середу від 9.30 до 1-ої години.

ВЖЕ ЗАМОВИЛИ ЛАЙСЕНСОВІ ПЛИТИ

Лайсенсові плити на 1938 рік для автомобілів, троків, ітд., вже замовлено в Онтеріо Метал Спешіялтіс Ко., яка подала найнижчу ціну. 95,000 пар плит коштуватиме 10,468 долярів. Плити будуть чорні з білими плитами.

БУДУТЬ ПОМАГАТИ САСКАЧЕВАНОВІ

Представники деяких світських та церковних організацій відбули наради минулого тижня й створили Комітет Допомоги Потерпівшим від Посухи в Саскачевані.

Дарунки й жертви від вінніпегського громадянства для потерпівших від посухи Комітет прийматиме у своїй домівці на долішній підлозі в будинку Перис, ріг вулиць Портедж і Ґеррий. Провінціональне правительство займеться перевозом дарунків.

ЗЛОДІЇ ПІШЛИ ДО АРЕШТУ

Судця Витла засудив на рік арешту Тонія Мудрого і Павла Скотніцького, які признались до влому і крадіжі.

Виллями Мудрого і Фреда Ференца, котрим доказано, що вони помагали при одній крадіжі, засуджено по два роки без виконання кари. Оба мають зложити бонди по 500 долярів як запоруку, що будуть справуватися через слідуючих два роки.

120 мов в Европі. Статистичні дані стверджують, що в Европі говорять її мешканці 120 мовами. Німецькою говорять около 80 міліонів, Французькою 43, українською 45.

Ріжно буває.

Микола носить цеглу на будові. Раз каже майстер:

— Слухай, Миколо, чи то правда, що твій брат доктор?

— Правда, пане майстре.

— А ти цеглу носиш?

— Я також про це нераз думав... Та не було ради. Мій брат заслабий, щоб носити цеглу.

Пощо платити більше, як ця добра горівка коштує?

This Advertisement is not inserted by the Alberta Liquor Control Board, or by the Government of the Province of Alberta